

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director : DEM. I. DOBRESCU
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU Avocat, Direct. Contenc. B-cci G-le a Țărei Românești	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	RENÉ DEMOQUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris
V. DONGOROZ Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALFRED JUVARA Profesor Universitar, Avocat	Dr. ȘTEFAN LADAY Fost Magistrat jurisconsult în Cluj	D. NEGULESCU Profesor la Facultatea de Drept, București	I. GR. PERIETEANU Avocat
C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Dr. în Drept din Paris Avocat	AL. VELESCU Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membrii corespondenți pentru Paris : EDOUARD LÉVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris

Membrii corespondenți pentru Polonia : EMIL ST. RAPPAPORT, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia

ABONAMENTUL

Un an. p. B-ci, Case com., Autoriz. 1200 lei
„ Avocați 900 „
„ Magistrati 700 „
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTAMANA

În lunile Iulie și August

Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Strada Artei Nr. 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

Rugăm stăruitor pe d-nii abonați din provincie a nu mai aștepta alte invitațiuni, cari sunt costisitoare, sau sosirea în localitate a încasatorilor, și a bine-voi să trimită achitarea abonamentului prin mandat poștal, direct la Administrația revistei *Curierul Judiciar*, București, str. Artei 5, notând pe cotorul mandatului, pentru abonamentul datorat partida Nr. Asemenea pentru comande de cărți.

S U M A R

— Reforma și unificarea legislativă, de d-l Dem. I. Dobrescu;

— Sedința solemnă ținută la Curtea de Casație cu ocazia morții fostului ministru de Justiție G. G. Mărzescu și cuvântările rostite de Primul Președinte G. V. Buzdugan, Procurorul General Stambulescu, Pro-Decanul G. Petrovici și Președintele Uniunii avocaților Dem. I. Dobrescu;

— Pactul comisoriu expres de d-l D. Hozoc, Recenzie de Trajan Alexandrescu;

JURISPRUDENȚA :

— Casație s. II: Procurorul general al Înaltei Curți de Casație în afacerea Ministrului Dr. Angelescu cu Profesori din Constanța. (Cerere de anulare făcută de Ministerul de Justiție pe baza art. 22 și 27 legea Curții de Casație. Caracterul acestei căi. Condițiuni de introducere. Termen. Responsabilitate ministerială. Art. 59 legea Curții de Casație și art. 10, 12, 38 leg. respons. ministeriale și art. 98 Constituție), cu o Notă de d-l Vintilă Dongoroz;

— Curtea de Ap. Buc. s. III: Alexandrina G. Scutea cu Ministerul de finanțe (Termenul în care se poate face cererea de pensie. Dacă văduva prin recăsătorire pierde dreptul la pensie? Cum se stabilește quantumul pensiei? Legea pensiilor din 2 Sept. 1920 cu modif. aduse art. 12 și 37), cu o Notă de Gaius;

— Trib. Ilfov s. I civ. cor.: N. Popescu-Ulmu cu Minist. Instr. Publice și Comitetul Școlar al liceului de fete „Regina Maria” (Licitație publică. Lipsa acestei formalități. Anulabilitatea actului. Interpretarea art. 2 din legea încurajării construcțiilor din 29 Martie 1925. Personalitatea juridică a Comitetelor școlare pe baza legii din 24 Iulie 1919);

— Trib. Comercial Ilfov s. II: Emil Teodorescu cu Banca Țăbăcarilor (Contestație la excutare. Hotărâre venită în apel la Trib. și rămasă definitivă. Dacă hotărârea se execută de către Trib. sau de judecătoria?).

Reforma și Unificarea legislativă

Noi juriștii avem puncte comune cu preoții. Din cauza educației noastre profesionale raționaliste, după cum preoții cred că religia pe care o propagă ei, este eternă și ideală, noi credem că dreptul pentru care luptăm și pe care-l explicăm, este dreptul etern și ideal. Aș se întâmplă cu dreptul roman, construit de mentalitatea burgheziei inegalitare romane, pe care scriitorii îl proclamau rațiunea civilă, a societății tuturor timpurilor și-l numeau „rațiunea scrisă și eternă”. Tot astfel se întâmplă și cu codul lui Napoleon, produs al unei burghezii libertare și egalitare, care de frica exceselor revoluționare, vroiă să împace libertatea și egalitatea cu nevoia de ordine, chiar dictatorială. Dintre codificatorii consulari, Louvet, îl numește „codul nemuritor”; Bigot-Prémeneu îl compară cu „arca sfântă” a omenirii; Grenier spune că acest cod va deveni „morală universală”. Acest entuziasm general, aducea succesul noii codificări; codul napoleonic trecea din țară în țară și devenea baza legislațiunii unui întreg secol. Napoleon credea că are dreptate să spună: „Gloria mea nu constă în cele patruzeci de bătălii câștigate; Waterloo va șterge orice amintire a tuturor acestor victorii; dar ceea ce nimic nu va putea șterge și ceea ce va rămâne pentru eternitate, va fi codul meu civil”.

Omenirea noastră încă nu s'a convins că „dreptul este tot un fenomen natural, schimbător și variabil, ca orice alt fenomen natural. Toate fenomenele naturii influențează pe om și sufletul omului și pentru că toate fenomenele naturii sunt într'un determinism reciproc și într'un echilibru

instabil sau „fluent“, cum ar spune Bergson, sufletul omului se schimbă împreună cu aceste fenomene și cu el se schimbă și dreptul și dreptatea sa. Deși mult exagerat, Spencer avea dreptate să spună că ordinea sufletească internă se găsește într-o continuă adaptare, la ordinea fizică și socială externă. Religionea creștină ne spune, că la judecata cea din urmă, vor fi judecate toate generațiunile reînviolate ale omenirii. Ar fi o judecată imposibilă, pentru că ar însemna să facă o judecată unitară, după o dreptate unitară, care ar contrasta și cu toată dreptatea variabilă și contrară a tuturilor generațiunilor la un loc și cu dreptatea fiecărei generațiuni în parte.

Dreptul se schimbă împreună cu oamenii, dar pentru că dreptul merge împreună cu ei, oamenii nu pot vedea nici transformările Dreptului, nici transformările lor. Omenirea trebuie să facă din relativism și din devenire, singura sa religione, pentru că devenirea, este singura religione a naturii. Atunci când omul va câștiga perspectiva eternului, el nu va mai vorbi nici de drept etern, nici de dreptate eternă.

Codul revoluției franceze era o tranzacțiune între libertate și despotism, pe care, din cauza universalei dezordini, toată lumea îl confundă cu ordinea.

Toată lumea marei revoluțiuni franceze, vroia ordine generală, realizată de un împărat al globului pământesc. Chiar jurnalul sanghinarului Marat cerea un dictator suprem, un tribun militar; iar Jean Jaques Rousseau făcea elucubrațiuni metafizice, pentru a dovedi, că autoritatea, care te constrânge să te supui voinței generale te forțează să fii liber. Ciudățenia lui Rousseau se găsește și astăzi, pe toate închisorile franceze, pe care stă scris: libertate, egalitate, fraternitate.

Codul civil napoleonean, rămâne cu această caracteristică de autoritarism general între clase, între sexe, între tată și fiu, între autoritate și individ, etc. El consfințează un abuz de superioritate, pentru că codul napoleon era mai mult codul patronului decât al muncitorului, mai mult al tatălui decât al copilului, mai mult al proprietarului decât al chiriașului, mai mult al autorității decât al individului, mai mult al bărbatului decât al soției, etc. De aci eșeau și axiomele, pe care se construia codul civil napoleonean. Fiecare cetățean este considerat că știe legea, pentru că legea nu ține cont decât de cei care pot să o cunoască; tatăl are uzufructul averii minorilor; el îi poate pune la închisoare; mama n'are nici un drept asupra educației și averii copilului, atât timp cât trăiește tatăl; pe când capitalul mobilier poate fi pedepsit pentru camătă, proprietarul imobiliar poate lua orice chirie cămătărească; codul nostru nu vorbește nimic de muncă și de muncitor și păstrează privilegiul patronului până și în justiție, pentru că în pro-

cesul pentru salariu, patronul este crezut pe cuvânt, etc.

În acelaș timp, dreptul civil al codului napoleon, conținea în el ilogismul formațiunii sale istorice. El era un fel de conglomerat format de-alungul timpului, care păstra termeni tehnici, diviziuni și denumiri iraționale, adaptate la nouile situațiuni sociale și care apar ca niște aluviuni din timpuri deosebite. El nu avea nici o împărțire științifică, nici un sistem și nici o sistematizare.

Dar moravurile sunt mai tari decât legea și moravurile și-au făcut opera lor de actualizarea treptată a codului Napoleon. Sentimentele morale se schimbau, ideile filozofice deveneau pozitivistice, condițiunile de producție economică ridicau pe muncitori și emancipau pe femei. Cei superiori deveneau mai buni și cei mici mai conștienți. După rândul celor care cântă, venea și rândul celor care plâng. Acest suflet juridic nou, influența pe magistrat în interpretarea legilor, care cu rolul lui pretorian, pe care legea nu i-l poate ridica, pune un spirit nou sub niște termeni vechi; comentatorii, avocații și practicianii colaborau conștient sau inconștient la subminarea codului; legiuitorul trebuia să reglementeze fenomene noi, care formau adevărate coduri noi, mult mai numeroase decât codul civil, dela care plecasem. „Arca sfântă“ devenea neîncăpătoare, pentru că democrație însemnă legalizare, înseamnă reglementarea tuturilor fenomenelor sociale. Plecasem dela codul rudimentar și incomplet al unei societăți rudimentare și incomplete și trebuia să ajungem la un drept complet, al unei societăți completate.

Această fază din evoluțiunea naturală a Dreptului, care schimbă și morala și sfera lui, trebuia să nască un haos juridic și mai mare decât era în Codul Napoleon. Morala juridică veche era adăpostită sub aceiași termeni juridici cu morala nouă; fenomenele noi, reglementate în alt spirit, pentru că aveau alte baze și altă natură, stau alături de fenomenele vechi, reglementate pe altă bază, pe alt spirit, pe altă morală; filozofia socială nouă, care provocase reformele sau reglementările noi, contrastă cu filozofia socială veche a vechiului cod civil; găsim termeni tehnici juridici vechi, aplicați impropriu la fenomene juridice noi; găsim procedura formalistă veche, alături de alta simplificată, găsim căi de atac și termeni de atac variați și variabili, cu fiecare reformă sau cu fiecare reglementare nouă. În timp de un secol, Franța fabrică două sute cincizeci de mii de legi, regulamente și decrete, cu sisteme, cu termeni, cu filozofie, cu morală și cu căi de atac infinite și variate.

Dreptul ajunge o țesătură inextricabilă, în care te pierzi ca într-un dedal; dreptul ajunge o țesătură de curse formaliste, care fac din dreptul modern o chinezerie, care încurcă pe specialist și revoltă pe profani. Astăzi imprecinat și profani, sunt

judecați sub cloroform. Codul nostru civil diferă atât de mult de spiritul timpului încât el ajută la bolșevizarea lumii. Când se va citi peste o sută de ani, ceea ce numim noi astăzi „drept”, generațiile viitoare se vor miră de spiritul nostru sucit, de inima noastră pervertită, de filozofia noastră juridică abracadabrantă.

Dreptul modern trebuie să ajungă la o nouă sistematizare, la o nouă filozofie, la o nouă simplifi-

nistru de Justiție, George Mârzescu, condus, la locul de veșnică odihnă, de familia sa desnădăjduită, și de nenumărații prieteni înălăcrâmați pentru pierderea imensă ce, împreună cu Țara întreagă, au încercat. O boală ce nu iartă, a răpus, după multă suferință, o viață în plină ascensiune, însuflețită de o energie viguroasă, de o putere și voință neînfrântă de muncă și de un avânt înălțător pentru binele public. Numai aceste însușiri deosebite și devotamentul desăvârșit ce punea în îndeplinirea multinelor și grelelor îndatoriri ce impunea înalta

ce a ocupat, au putut susține posibilitățile și puterile fizice ruinate de boală și apt, erau în declin.

ul, relativ scurt, cât a condus Ministerul, cu competență și autoritate, mult regretat, a elaborat și propus nenumărate legi de importanță indiscutabilă pentru organizarea și care privesc de aproape viața judecătorească și magistratură. Astfel, este legea asupra unor juridice care rezolvă o problemă subrept, reglementând modul de dobândire și onare a nenumărate instituțiuni de un folos pentru viața socială în condițiuni care să că inițiativa și libertatea individuală în cea acestor instituțiuni, dar, tot odată, să interesele superioare de Stat în contra im- ce ar putea să rezulte din funcționarea ivă. A complectat prin dispozițiuni înțepun spirit de armonie socială, legea privilegiul excepțional al raporturilor dintre tri și chiriași și tot asemenea, a complectat codului penal, prin dispozițiuni care teze mai bine ordinea în stat. A edictat le- ru dobândirea și pierderea naționalității pe baza principiilor constituționale; apoi, ntru organizarea consiliului legislativ me- gura o mai bună și coordonată legiferare, i legea de organizarea și unificarea judecă- care dă o organizare uniformă și temeinică și ce îndeplinește o misiune primordială ate, stabilind cele mai potrivite condițiuni se ajunge la recrutarea unei magistraturi calitățile de probitate și cunoștințe nece- pului înalt ce are de îndeplinit; — legea accelerarea judecăților care cu părțile ei tat bune și cu îmbunătățirile de care este oală, va satisface scopul urmărit al valori- a timp a drepturilor litigioase. În fine, le- ntenciosului administrativ conform cerin- rei Constituții și legea organică a Curții de prin care s'a realizat unificarea procedurii ată a tuturilor recursurilor, în concordanță ența unei singure Curți de Casație pentru tatul Român și tot odată, s'a înlesnit re- recursurilor de către această superioară in- Elaborarea acestei din urmă legi ne amin- tă bună-voința și afabilitatea cu care fos- istru de Justiție, a venit aicea în mijlocul pentru a cunoaște cât mai bine sentimentele a unei reforme ce o privea atât de aproape. ată această vastă operă legislativă, mult ul George Mârzescu a adus contribuția pre- unei munci neobosite, vederile clare și unei inteligențe fine și a unui subtil spi- rit juridic și atât prin scopul urmărit cu stăruință, cât și prin rezultatele ce această operă este menită a da, și-a legat numele de ea și are tot dreptul la gratitudinea și admirația noastră.

Vă rugăm a ceti cu atențiune acest aviz, care este făcut în folosul d-voastră.

BANCA DE CREDIT NAȚIONAL

SOC. ANONIMĂ ROMÂNĂ DE ACȚIUNI

CAPITAL STATUTAR 50.000.000 LEI

BUCUREȘTI

7, CALEA VICTORIEI, 7

Telefon 49.39. — Adresa telegr.: BANCRENA

Face toate operațiunile financiare, permise de legile țării și statutele sale.

Casa de Economie și Prevedere a Băncii, primește orice sume, cât de mici, începând cu lei 25, 50, 100, sau mai mult, dela oricine și fără nici o formalitate, asigurându-i astfel un capital și un venit cât de mare, cu care depunătorul să ajungă:

- 1) Să-și construiască o casă de locuit;
- 2) Să-și înzestreze un copil la căsătorie;
- 3) Să-și facă un comerț sau meserie;
- 4) Să-și creeze un venit, pentru ca la adânci bătrânețe, când nu va mai putea munci, să nu aibă nevoie de ajutorul altora;
- 5) Să cumpere un teren, o moșie, un imobil, o mașină de treierat, un automobil, vite de muncă, unelte, pământ de muncă, un atelier, mărfuri și alte lucruri necesare gospodăriei și familiei.

Iată cât produc depunerile lunare:

VĂRSĂMÂNT 100 LEI LUNAR

După 5 ani	Lei 7.500
" 10 "	" 19.000
" 15 "	" 73.800

VĂRSĂMÂNT 200 LEI LUNAR

După 5 ani	Lei 15.000
" 10 "	" 38.000
" 15 "	" 73.800

VĂRSĂMÂNT 500 LEI LUNAR

După 5 ani	Lei 37.600
" 10 "	" 96.500
" 15 "	" 184.700

După 20 ani depunându-se lunar câte 100 Lei se strânge 64.300 Lei

" 500 "	" 321.100 "
" 1.000 "	" 643.000 "
" 2.000 "	" 1.267.000 "

Domnilor,

În aceste momente, la Iași — într-o atmosferă de tristețe și de regrete unanime, — se desăvârșește ceremonia dureroasă a înmormântării fostului Mi-

instabil sau „fluent“, cum ar spune Bergson, su-
fletul omului se schimbă împreună cu aceste feno-
mene și cu el se schimbă și dreptul și dreptatea sa.
Deși mult exagerat, Spencer avea dreptate să spună
că ordinea sufletească internă se găsește în
tinută adaptare, la ordinea fizică și la
Religiunea creștină ne spune, că la ji-
urmă, vor fi judecate toate genera-
ale omenirii. Ar fi o judecată imposi-
ar însemna să facă o judecată unitar-
tate unitară, care ar contrasta și cu
tea variabilă și contrară a tuturor
la un loc și cu dreptatea fiecărei
parte.

Dreptul se schimbă împreună cu
pentru că dreptul merge împreună
nu pot vedea nici transformările
transformările lor. Omenirea trebu-
relativism și din devenire, singur
pentru că devenirea, este singura re-
rei. Atunci când omul va câștiga pe-
nului, el nu va mai vorbi nici de d-
de dreptate eternă.

Codul revoluției franceze era c-
tre libertate și despotism, pe care,
versalei dezordini, toată lumea îl co-
nea.

Toată lumea marelui revoluționari
ordine generală, realizată de un în-
lui pământesc. Chiar jurnalul sang-
cerea un dictator suprem, un tribu-
Jean Jaques Rousseau făcea clucu-
zice, pentru a dovedi, că autoritate
trânge să te supui voinței generale
fii liber. Ciudățenia lui Rousseau
lăzi, pe toate închisorile franceze, p-
libertate, egalitate, fraternitate.

Codul civil napoleonean, rămâne
racteristică de autoritarism genera-
tre sexe, între tată și fiu, între au-
vid, etc. El consfințea un abuz
pentru că codul napoleon era mai n-
nului decât al muncitorului, mai m-
cât al copilului, mai mult al proi-
decât al chiriașului, mai mult al au-
individului, mai mult al bărbatului
etc. De aci eșeau și axiomele, pe c-
codul civil napoleonean. Fiecare c-
siderat că știe legea, pentru că leg-
decât de cei care pot să o cunoască
fructul averii minorilor; el îi poate pune la mchi-
soare; mama n'are nici un drept asupra educațiu-
nei și averii copilului, atât timp cât trăiește tatăl;
pe când capitalul mobilier poate fi pedepsit pen-
tru camătă, proprietarul imobiliar poate lua orice
chirie cămătărească; codul nostru nu vorbește ni-
mic de muncă și de muncitor și păstrează privile-
giul patronului până și în justiție, pentru că în pro-

cesul pentru salariu, patronul este crezut pe cu-
vânt, etc.

În același timp, dreptul civil al codului napoleon,
conține în el ilogismul formațiunii sale istorice.
El era un fel de conglomeraat format de-alungul

Prin depuneri mici și regulate se poate ajunge la un capital
oricât de mare. Depunerea sumelor se face lunar, la orice oră
la Cassa Băncii, în fiecare zi de lucru și chiar Duminicile.

Pentru provincie se fac înscrierile prin corespondență, iar
sumele se trimit prin mandat poștal, sau ordine de plată, prin
băncile locale.

Sumele depuse se pot retrage cu dobânzile respective, atunci
când depunătorul ar dori și în acest caz, se va aviza banca din
vreme, conform uzului.

**Meseriași, funcționari de toate gradele, lucrători manuali
sau intelectuali, pensionari, comercianți, agricultori, indus-
triași, avocați, ingineri, doctori și oricine muncește pentru a-și
îndestula traiul său și se gândește la viitorul familiei, urmași sfatul
bătrânilor noștri:**

**STRÂNGEȚI BANI ALBI PENTRU ZILE NEGRE,
CĂCI ECONOMIA ESTE MAMA VIRTUȚILOR,
ea este începutul bogăției.**

Strângeți banii când aveți posibilitatea, căci atunci când
veți dori și nu veți putea, va fi prea târziu.

Banii depuși la Cassa de Economie și Prevedere a Băncii
de Credit Național, sunt la adăpost de orice primejdii, de furt,
de foc, de pierdere. Ei vor preîntâmpina lipsa, mizeria și sărăcia.
Ei vor face viața fericită, vă va da plăcere și putere de muncă,
vă va goni trândăvia din suflet.

Consiliul de Administrație.

NOTĂ. — Avantagiile sistemului nostru sunt nenumărate, căci oricine
poate să depună lunar câte o sumă cât de mică și o poate retrage când
voește, pe când la Societățile de Asigurare, sumele se pierd în favoarea
societăților, dacă nu se mai continuă cu depunerile până la termenele fixate
la început.

Banca poate acorda depunătorilor, împrumuturi în condițiuni lesni-
cioase, pentru scopurile de mai sus și le poate face înlesnirile de care au nevoie.

Banii depunătorilor sunt asigurați la Banca noastră în plasamente ga-
rantate și la Banca Națională a României.

fabrica avu-
mente și decrete, cu sisteme, cu termeni, cu filozo-
fie, cu morală și cu căi de atac infinite și variate.

Dreptul ajunge o țesătură inextricabilă, în care
te pierzi ca într'un dedal; dreptul ajunge o țesă-
tură de curse formaliste, care fac din dreptul mo-
dern o chinezerie, care încurcă pe specialist și re-
voltă pe profani. Astăzi împrișnați profani, sunt

jucecați sub cloroform. Codul nostru civil diferă atât de mult de spiritul timpului încât el ajută la bolșevizarea lumii. Când se va citi peste o sută de ani, ceea ce numim noi astăzi „drept”, generațiile viitoare se vor mira de spiritul nostru sucit, de inima noastră pervertită, de filozofia noastră juridică abracadabrantă.

Dreptul modern trebuie să ajungă la o nouă sistematizare, la o nouă filozofie, la o nouă simplificare, și la o nouă unitate. Dreptul reformat și complectat, fără ordine și fără sistem după nouile nevoi sociale, se găsește astăzi în aceeași situație în care se găsea dreptul european, după marea revoluție franceză, care schimbase filozofia socială, morală juridică și spiritul dreptului anterior codului Napoleon.

Ca și filozofii și ca și legiuitorii codului civil, noi trebuie să formulăm morală, unitatea și filozofia noului drept al secolului nostru. Trebuie să-l sistematizăm, să-l refacem.

În remarcabilul, în cel mai remarcabil dintre discursurile de până astăzi, ținute de Primii Preșidenți ai Curții de Casație, la deschiderea anului judecătoresc, d. Buzdugan căutând o bază pentru noile noastre reforme și unificări legislative, propunea codul vechiului regat. Atunci însă când înaltul magistrat, trecea în revistă numai unele din reformele cerute de spiritul nostru modern, vedeam că din tot codul nostru civil, nu mai lasă în picioare nimic. Pentru că acesta este adevărul. Noi ne găsim într-o fază juridică revoluționară nouă care va da un drept nou, cu o altă morală și cu o altă filozofie socială.

Care va fi spiritul, care va fi morală care va fi sistematizarea noului drept?

DEM. I. DOBRESCU

ȘEDINȚA SOLEMNĂ

ținută la Înalta Curte de Casație cu ocazia comemorării morții fostului Ministru de Justiție
G. G. MĂRZESCU

Cu ocazia morții regretatului G. G. Mărzescu, fost Ministru al Justiției, Membrii Înaltei Curți de Casație întrunindu-se în secțiuni unite în ședință solemnă, în ziua de 14 Mai cor., D-l Prim Președinte G. V. Buzdugan, D-l Procuror General Stambulescu, D-l Pro-Decan George Petrovici și D-l Președinte al Uniunii avocaților au ținut câte o cuvântare arătând meritele regretatului defunct.

Impărtășim cititorilor noștri cuvântările cari s'au ținut, după notele stenografice ce s'au luat de secretarul nostru de redacție:

CUVÂNTAREA

d-lui Prim-Președinte GH. V. BUZDUGAN

Domnilor,

În aceste momente, la Iași — într-o atmosferă de tristețe și de regrete unanime, — se desăvârșește ceremonia dureroasă a înmormântării fostului Mi-

nistru de Justiție, George Mărzescu, condus, la locul de veșnică odihnă, de familia sa desnădăjduită, și de nenumărații prieteni înălăcrâmați pentru pierderea imensă ce, împreună cu Țara întreagă, au încercat. O boală ce nu iartă, a răpus, după multă suferință, o viață în plină ascensiune, însuflețită de o energie viguroasă, de o putere și voință neînfrântă de muncă și de un avânt înălțător pentru binele public. Numai aceste însușiri deosebite și devotamentul desăvârșit ce punea în îndeplinirea multiplilor și grelelor îndatoriri ce impunea înalta demnitate ce a ocupat, au putut susține posibilitatea de muncă și puterile fizice ruinate de boală și cari, de fapt, erau în declin.

În timpul, relativ scurt, cât a condus Ministerul de Justiție, cu competență și autoritate, mult regretatul dispărut, a elaborat și propus nenumărate legi de o importanță indiscutabilă pentru organizarea de Stat și cari privesc de aproape viața judecătorească și magistratura. Astfel, este legea asupra persoanelor juridice care rezolvă o problemă subtilă de drept, reglementând modul de dobândire și de funcționare a nenumărate instituțiuni de un folos real pentru viața socială în condițiuni cari să înlesnească inițiativa și libertatea individuală în constituirea acestor instituțiuni, dar, tot odată, să asigure, interesele superioare de Stat în contra impietărilor ce ar putea să rezulte din funcționarea lor abuzivă. A complectat prin dispozițiuni înțelepte într'un spirit de armonie socială, legea privitoare la regimul excepțional al raporturilor dintre proprietari și chiriași și tot asemenea, a complectat prevederile codului penal, prin dispozițiuni cari să garanteze mai bine ordinea în stat. A edictat legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române pe baza principiilor constituționale; apoi, legea pentru organizarea consiliului legislativ menit a asigura o mai bună și coordonată legiferare, — cum și legea de organizarea și unificarea judecătorească care dă o organizare uniformă și temeinică instituției ce îndeplinește o misiune primordială în societate, stabilind cele mai potrivite condițiuni pentru a se ajunge la recrutarea unei magistraturi cu toate calitățile de probitate și cunoștințe necesarii scopului înalt ce are de îndeplinit; — legea pentru accelerarea judecăților care cu părțile ei necontestat bune și cu îmbunătățirile de care este susceptibilă, va satisface scopul urmărit al valorificării la timp a drepturilor litigioase. În fine, legea contenciosului administrativ conform cerințelor noiei Constituții și legea organică a Curții de Casație prin care s'a realizat unificarea procedurii de judecată a tuturilor recursurilor, în concordanță cu existența unei singure Curți de Casație pentru întreg Statul Român și tot odată, s'a înlesnit rezolvarea recursurilor de către această superioară instanță. Elaborarea acestei din urmă legi ne amintește toată bună-voința și afabilitatea cu care fostul Ministru de Justiție, a venit aicea în mijlocul Curței, pentru a cunoaște cât mai bine sentimentele ei asupra unei reforme ce o privea atât de aproape.

În toată această vastă operă legislativă, mult regretatul George Mărzescu a adus contribuția prețioasă a unei munci neobosite, vederile clare și largi ale unei inteligențe fine și a unui subtil spirit juridic și atât prin scopul urmărit cu stăruință, cât și prin rezultatele ce această operă este menită a da, și-a legat numele de ea și are tot dreptul la gratitudinea și admirația noastră.

Cu aceste simțăminte, și cu regretul intim pentru pierderea cu totul prematură a acestui om eminent care cu darurile sale intelectuale și sufletești cum și cu probitatea sa, ar fi putut aduce noi și reale servicii țării, aducem, în numele Curții și personal un omagiu pios memoriei scumpului dispărut.

CUVÂNTAREA

d-lui Procuror-General STAMBULESCU

In numele Parchetului acestei Inalte Curți, mă asociez în totul la înălțătoarele cuvinte rostite de d-l Prim-Președinte, întru comemorarea prea regretatului G. Mârzescu, fost timp îndelungat ministru al Justiției.

Deplângem cu toții dispariția cu mult înainte de vreme a desăvârșitului jurisconsult, animat de cele mai bune intenții, care a luptat din toate puterile sale pentru a realiza o cât mai bună legiferare, în special în chestiile ce interesau mai direct Justiția și magistratura, și care prin necontestatele sale însușiri ar fi putut aduce încă multe servicii țării.

In semn de participare a magistraturii la acest doliu, propun ca această Inaltă Curte să suspende momentan ședințele sale, acum când la Iași preoții intonează veșnica lui pomenire.

CUVÂNTAREA

d-lui Pro-Decan GEORGE PETROVICI

Domnule Prim Președinte

Domnule Procuror General

Inaltă Curte,

Baroul de Ilfov și întreg baroul românesc îndură o crudă pierdere prin moartea lui G. G. Mârzescu.

S'a stins prea de timpuriu un om de o mare valoare pentru magistratură și barou.

Două împrejurări recente ne înfățișase în adevărata sa faptură omul superior care a fost G. G. Mârzescu.

Discursul rostit cu ocaziunea Congresului Uniunii avocaților din Chișinău și cuvântarea ținută în sala Curții cu Juri cu ocaziunea inaugurării conferințelor de stagiu din anul trecut.

În ultimul său discurs, găsim exprimate în cuvinte înălțătoare dragostea sa profundă pentru magistratură și pentru barou.

Cu elocința-i fermecătoare el a arătat rolul covârșitor ce aceste instituțiuni au avut în renașterea noastră națională.

Vorbind despre Inalta menire socială a acestor două instituțiuni el spunea: „Legea și apărarea sunt cele două lumini fără de care judecătorul nu poate rosti cuvântul dreptății“.

Ce caracterizare sublimă!

Tot el spunea că, colaborării dintre magistratură și barou se datorește opera jurisprudențială înfăptuită de care se poate mândri țara noastră.

Dar, cu ocaziunea inaugurării conferințelor de stagiu, baroul a constatat odată mai mult dragostea profundă ce marele dispărut păstra breslei noastre.

În sfaturile adresate avocaților tineri, îndrumările date acestora pentru exercitarea profesiei frumoasă, dar plină de răspundere se vedea exclusiv, jurist emerit.

Presiunea tradițiunii moștenită de el, dela părintele

Și pentru ca să încurajeze cu fapta opera de instrucțiune și dobândire a normelor profesionale întreprinsă prin conferințele de stagiu, el a instituit un premiu pentru avocații tineri și meritoși.

Baroul de Ilfov a consacrat acestui premiu numele ilustrului dispărut.

Opera lui G. G. Mârzescu pe terenul social juridic este imensă.

Munca covârșitoare depusă în acest scop înalt, i-a zdruncinat sănătatea.

Conștient de menirea lui în momentele mari prin care a trecut țara dela războiu și până azi, el s'a sacrificat pentru binele obștesc.

Deplângem cu toții pierderea unui bun slujitor al țării și a unui mare făuritor de legi.

Baroul îi va păstra amintirea cu sfințenie.

CUVÂNTAREA

Președintelui Uniunii DEM. I. DOBRESCU

Domnule Prim President

Domnule Procuror General

Domnule Decan,

In numele Uniunii avocaților din România aduc primosul Corpului de avocați la sentimentele exprimate de dv. pentru memoria lui George Mârzescu, distinsul ministru de justiție al României de după război. Și accentuez că, opera lui e remarcabilă chiar în timpurile de după războiu, pentru că în timpurile marilor prefaceri sociale arta politică este mult mai grea.

Totdeauna, marile evenimente omenesti se resimt mai întâi și mai mult în justiție, pentru că, mai cu seamă în timpurile noastre marile evenimente sociale sunt convulsii ale eternei lupte pentru justiție. După marile războaie mondiale, România cesa cu nevoia de reforme sociale și de unificarea multor legislațiuni, multor obiceiuri și multelor mentalități juridice, pe cari ni le aducea România mărită. În această mare diversitate de legi și de concepții noi juridice, numai spiritele sintetice pot să aibă curajul să pășească la unificarea haosului juridic din România nouă. Și Gheorghe Mârzescu, a avut marele curaj de a încerca greaua operă de unificare legislativă. Se va discuta poate dacă eră timpul propice, se va discuta poate metoda întrebuintată, dar nu se va discuta începutul făcut de Mârzescu, pentru că în marele reforme sociale, chiar numai curajul de a le începe, constituie un act de eroism. În judecarea oamenilor, lucrurilor și faptelor, dacă le judeci numai după defectele lor le găsești rele, dacă le judeci după calitățile lor, le găsești ideale. Trebuie să judecăm lucrurile omenesti cu calitățile și defectele lor la un loc, și judecând omeneste opera lui Mârzescu este o operă bună, pentru că ea constituie un început de organizare a haosului juridic din România Mare.

În opera lui de unificare legislativă, Mârzescu avea simțul evoluției, care îți da simțul ilogismului social, pentru că transformările sociale, nu se fac după o logică unică sau după un sistem unic. Evoluția socială atinge deosebit fiecare fenomen social în parte și de aceea dezvoltarea fiecăruia din ele diferă de a celorlalte. Un mare om politic englez, spunea că marea calitate a politicii engleze, este ilogismul ei, pentru că politica trebuie să fie ilogică întocmai ca și viața pe care o reglementează.

Ceeace s'a spus de politica engleză trebuie să se

spună și de dreptul englez și de orice corp de drept. In reforma și unificarea legislativă, nu trebuie să plecăm dela un sistem unitar, pentru că viața este condusă de sisteme iar nu de sistem.

După aceea Mârzescu a fost un eclectic în unificarea și în reforma administrativă pe care a întreprins-o și de aceea opera lui are pecetia științei sociale.

Conduc de acelaș spirit științific înalt în luptele politice. Mârzescu era un om pasionat, dar un om rău. Oamenii superiori au totdeauna o dublă personalitate: ei sunt sceptici în cugetare și dogmatici și pasionați în fapte. In cugetarea abstractă totul este posibil și toți au dreptate, pentru că atâta timp cât trebuie să te îndoiești de toate și chiar de îndoiala ta, nu poți să afirmi nimic și nu poți să negi nimic. In viața practică însă, trebuie să afirmi și să negi și trebuie să lupți pentru afirmațiunea ta și contra afirmațiunei altora.

Dar, scepticismul teoretic, te face cel puțin îngăduitor pentru orice părere și pentru orice acțiune. De aceea Mârzescu în politica noastră, lupta cu pasiune dar nu cu răutate și de aceea în politica noastră brutală el era un civilizat și putea să aibă prieteni buni chiar printre adversari.

Iată de ce Corpul avocaților din România, reține din actele lui Mârzescu faptele sale de legiuitor și actele sale de om civilizat. Iată de ce ne unim din suflet la preamărirea lui, făcută de juriștii români.

RECENZIE

PACTUL COMISORIU EXPRES de d. D. Hozoc, Consilier la Curtea de Apel din Galați, secția II-a.

După un meritat și legitim succes de librărie, ediția întâia a documentatei și folositoare monografii juridice a d-lui consilier D. Hozoc s'a epuizat.

Chipul cordial în care această lucrare a fost primită de lumea noastră juridică a indemnât, cu drept cuvânt, pe autor să dea publicității a doua edițiune.

Volumul recent apărut cuprinde numeroase și largi adăugiri, care completează materia, oferind cititorului un studiu desăvârșit asupra problemei atât de delicate a pactului comisor, problemă pe care acei care interpretează și aplică legea o întâlnesc la fiecare pas.

În afară de chestiunile discutate în prima edițiune, autorul înfățișează și discută următoarele aspecte și situațiuni de drept ce au o directă înălțuire cu problema pactului comisor.

a) Încercarea unei noi subdiviziuni în categoria pactului comisoriu-expres de gradul III (pag. 22-29);

b) Echitatea și abuzul de drept în legătură cu operarea pactului comisor expres de gradul III;

c) Pactul comisor legal prevăzut în art. 15 din legea nouă a chirilor, însoțit de toate discuțiunile ce a provocat și de jurisprudențele publicate în legătură cu: a) operarea acestui pact b) renunțarea la acest pact c) contractele la care se explică d) modalitățile de plată e) locul de consimțământ, locul de depunere a recipsei, arătarea sau omisiunea judecătoriei în scrisoarea recomandată f) Depunerea recipsei peste termen, sau la altă autoritate g) Trimiterea prin poștă h) Sporurile litigioase i) Sporurile acceptate dar ilegale j) Taxele lăsate în sarcina chirieșului, nelichide sau neexigibile la epoci posterioare epoci de plată k) Popririle făcute de fisc asupra chiriei datorate de chirieș.

Lucrarea se poate procura direct dela autor la Galați sau dela Curierul Judiciar pe prețul de lei 100.

Recomandăm călduros această lucrare tuturor oamenilor de drept.

TR. AL.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 16 Februarie 1926

Președinția d-lui OSCAR N. NICOLESCU, Președinte

Decizia penală No. 719

Cerere de anulare făcută de Ministerul de Justiție. Art. 22 și 27 l. Curții de Casație. Caracterul acestei căi. Condițiuni de introducere. Termen.

Responsabilitate ministerială. Crimă sau delict comisă de un ministru în exercițiul său în afară de exercițiul funcțiunei sale. Complicii și coautorii lui. Competință. Condițiuni. Urmărirea și citarea în justiție în ultimul caz. Art. 59 l. Curții de Casație și art. 10, 12, 38 l. responsabilității ministeriale și art. 98 din Constituție.

Cererea în anulare făcută de Ministerul de Justiție contra unei hotărâri sau act judecătoresc nu este un recurs și prin urmare nu este supusă nici termenului de introducere nici obligațiunei de a fi dezvoltat motivată.

Crimele și delicturile săvârșite de un ministru în exercițiul funcțiunei sale se judecă exclusiv de Curtea de casație în secțiuni Unite constituită în Înalta Curte de justiție și numai după cererea uneia din Adunările legislative sau a Regelui. Complicii și coautorii se judecă de aceeași instanță.

În ce privește crimele și delicturile săvârșite de un Ministru în afară de exercițiul funcțiunei sunt de competența instanțelor ordinare. Instanța ordinară nu poate începe însă nici o urmărire sau instrucțiune fără autorizarea prealabilă a Camerii Deputaților sau Senatului dată cu majoritate de două treimi.

Curtea,

Luând în cercetare cererea făcută de d. procuror general al Curții de casație, prin care, în urma intervenirii Ministerului de justiție, denunță acestei Curți pentru necompetință jurnalul nr. 109 din 4 Februarie 1926 pronunțat de Curtea cu Jurați Ilfov în procesul de calomnie prin presă pornit de I. Fodor, ș. a. contra Doctorului C. Angelescu, Ministru al instrucțiunei publice, I. Valaori ș. a.

Ascultând pe d. procuror C. A. Viforeanu în susținerea cererii de anulare, și pe d-nii avocați E. Mirto, P. Ioanișescu și C. Parteniu în combateri.

Deliberând,

Având în vedere cererea d-lui procuror general de pe lângă această Înalta Curte, în următoarea cuprindere:

„Pe temeiul art. 22 și 27 din legea de organizare a Înaltei Curți, a art. 98 din Constituție și a art. 14 din legea responsabilității Ministeriale declarăm că facem recurs în anulare încheerii pronunțată de Curtea cu Jurați din Jud. Ilfov, în ședința dela 4 Februarie 1926, prin care se amână judecarea procesului de calomnie făcut de d-l G. Coriolan și alții împotriva d-lui Dr. C. Angelescu, profesor și Ministru al Instrucțiunei Publice, Iuliu Valaori, profesor și secretar general, și alții pentru ca parlamentul să ridice imunitatea parlamentară a Ministrului.

„Motivul nostru în anulare este că, întrucât comunicatul învinovat și pentru care s'a făcut proces de calomnie, se

referă la un act comis de Ministru în exercițiul funcțiunei sale, conform sus citatelor texte de lege, nu cade în competența instanțelor ordinare de a fi cercetat, ci în aceea a Inaltei Curți de Justiție, care va cerceta și va găsi dacă este locul de urmărire, dacă va fi sesizată de către Comisurile Legiuitoare sau de M. S. Regele.

„Vă înaintăm alăturat și raportul Ministerului de Justiție No. 10310 din 6 Februarie 1926“.

Având în vedere că prin petițiunea înregistrată la Nr. 1 din 2 Ianuarie 1926, I. Fodor, Al. Alexandrescu, G. Coriolan, G. Carp, G. Toma și C. Mureșanu în calitatea lor de profesori ai liceului din Constanța, cheamă în judecată înaintea Curții cu jurați din jud. Ilfov pe Dr. C. Angheliescu ministru al instrucțiunei publice, pe Iuliu Valaori, secretar general al ministerului de instrucțiune și pe C. Chirițescu, directorul general al învățământului secundar, spre a fi condamnați pentru delictul de calomnie prin presă, prevăzut și pedepsit de art. 294 și 297 cod. penal, pe motiv că au dat un comunicat, publicat în ziarul „Universul“, în care sunt calomniate, imputându-le că la examenul de clasă VII de liceu al tânărului N. N. Negulescu, au procedat cu nedreptate și cu pornire dintr'un sentiment de vrăjmășie personală.

Având în vedere că înaintea Curții cu Jurați la termenul fixat pentru judecată procurorul ridicând incidentul de necompetință pe motiv, că conform art. 98 din Constituție, 14 și 38 din legea responsabilității ministeriale, ministrul este justițiabil de Inalta Curte de Justiție pentru crimele și delictele comise în exercițiul funcțiunei sale, reclamantii au opus competența instanțelor ordinare pretinzând că infracțiunea a fost comisă în afară de exercițiul funcțiunei de ministru, cerând pentru dovedirea acestui fapt proba cu martori și aducerea unor acte oficiale din arhiva ministerului;—că, în loc de a soluționa incidentul de necompetință, Curtea cu jurați a dispus a se comunica Adunării Deputaților dacă aprobă ca deputatul Dr. C. Angheliescu, ministrul instrucțiunei publice, să fie urmărit în fața acelei Curți pentru delictul de calomnie prin presă, și a amânat judecarea procesului până la comunicarea aprobării, prin încheierea a cărei anulare se cere de către Ministerul justiției.

Considerând că Curtea cu jurați în motivarea soluțiunei date, argumentează că, întrucât reclamantii pretind că faptul este comis în afară de exercițiul funcțiunei de ministru, chestiunea caracterizării delictului, adică dacă este comis în exercițiul funcțiunei de ministru sau în afară de această funcțiune, necesitează examinarea împrejurărilor în cari s'a săvârșit faptul reclamat;

Că, pentru aceasta, fiind nevoie să se înceapă debaterile în această direcțiune, adică urmărirea în contra ministrului, care este și membru al Adunării Deputaților, câtă a se cere Adunării să comunice dacă aprobă ca dânsul să fie chemat înaintea Curții cu Jurați ca inculpat pentru calomnie.

Considerând că, după art. 22 și 27 din legea Curții de casație, Ministerul de justiție poate, prin intermediul parchetului general al Curții de Casație, denunța acestei Curți, orice hotărâre, chiar nedesăvârșită sau act judecătoresc de orice instanță care ar cuprinde un exces de putere sau ar fi făcute fără competență;

Considerând că, intimată, profesorii reclamantii, susțin că recursul făcut de Ministerul de

Justiție nu este admisibil deoarece, în prim rând, nu este motivat, și în al doilea rând, chiar dacă Curtea cu jurați și-a fi atribuit competența să judece pe ministrul instrucțiunei, încă ea nu a încălcat principiul separațiunei puterilor în Stat pentru ca să fie aplicabile dispozițiunile art. 22 și 27 din legea Curții de casație; iar în fond cererea de anulare este lipsită de temei.

Considerând că, din cuprinsul cererei de anulare făcută de procurorul general al acestei Inalte Curți și reproducă mai sus se constată că se arată într'insa motivul pe care este sprijinită;

Că, de asemenea raportul ministrului de justiție către Parchetul general este pe larg motivat;

Că, pe lângă aceasta, cererea de anulare făcută de Ministerul de justiție în contra unei hotărâri sau act judecătoresc, nu este un recurs, adică calea extraordinară de reformare a unei hotărâri;

Că, prin urmare, o asemenea cerere, întemeiată pe un interese superior de ordine socială, nu este supusă nici termenului de introducere, nici obligațiunei de o dezvoltată motivare prescrisă de legea Curții de casație pentru recursul propriu zis;

Că, astfel fiind, primul incident de neadmisibilitatea cererei, ridicat de intimată, nu este fondat.

Considerând, asupra celui de al doilea incident de inadmisibilitate și asupra însăși cererei de anulare a încheerii Curții cu jurați din 4 Februarie 1926, cu care acest incident se găsește în legătură, că art. 98 din Constituție dispune că: „fiecare din ambele Adunări precum și Regele au dreptul de a cere urmărirea Miniștrilor și a-i trimite înaintea Inaltei Curți de casație și Justiție care, singură, în Secțiuni-Unite, este în drept a-i judeca, afară de cele ce se vor statorceni prin legi în ceea ce privește exercițiul acțiunei civile a părții vătămate și în ceea ce privește crimele și delicturile comise de miniștri afară de exercițiul funcțiunei lor“.

Că, din acest text de lege rezultă că crimele și delicturile săvârșite de un ministru în exercițiul funcțiunei sale se judecă exclusiv de Curtea de casație în Secțiuni-Unite constituită în Inalta Curte de justiție (art. 59 legea Curții de casație) și numai după cererea fie a uneia din Adunările legislative, fie a Regelui, iar crimele și delicturile comise de ministru afară de exercițiul funcțiunei sale se judecă de instanțele ordinare, după cum se prevede formal și în art. 9 din legea asupra responsabilității ministeriale din 2 Maiu 1879.

Considerând, în speță, că actul pretins calomnios de profesorii reclamantii și publicat în ziarul „Universul“ poartă titulatura de „Comunicatul ministerului instrucțiunei“ și cuprinde lămuririle date de acest minister cu privire la destituirea directorului și darea în judecată disciplinară a trei profesori ai liceului „Mircea cel Bătrân“ din Constanța, precum și arătarea măsurilor și anchetelor ordonate mai întâiu de minister, aceasta în scop de a se restabili adevărul, unele ziare publicând relațiuni inexacte.

Considerând că, din simpla examinare în sine a actului înierminat de care se plâng profesorii reclamantii rezultă că el este un „comunicat“, adică un act al ministerului, caracter pe care însăși aceștia îl dă în acțiunea lor penală și pe care îl confirmă și Doctorul C. Angheliescu declarând în petițiunea, adresată Curții cu jurați la 3 Februarie, că publicațiunea este un comunicat dat de dânsul în calitatea lui de ministru.

Considerând că, un comunicat al ministerului nu poate fi privit ca un act particular al ministerului, căci este privitor la funcțiunea sa și cade sub răspunderea ministerială intrând în categoria actelor ce angajează această răspundere, adică a actelor pe care ministru are misiunea și datoria de a le face și a actelor cari nu sunt propriu zis ministeriale, dar pe care un ministru le poate face în calitate lui de ministru;

Că, astfel fiind, acțiunea de calomnie intentată înaintea Curții cu jurați de către profesorii reclamantii în contra Doctorului C. Angelescu, ministrul instrucțiunii publice, și întemeiată pe un act ce intră în exercițiul funcțiunii sale de ministru, de a fi făcut, nu poate fi judecată de instanțele represive ordinare, ci numai de Inalta Curte de Justiție și după cererea unuia d'în Corpurile Legiuitoare sau a Regelui;

Că, dar, Curtea cu Jurați, nu aveă absolut nici o competență și nu puteă lua nici o măsură oricare ar fi fost natura ei cu privire la această acțiune fără a încăleca dispozițiunile de ordine constituțională de mai sus;

Considerând, că, reclamantii chemând în judecată, odată cu ministru, pe secretarul general al ministerului, Iuliu Valaori, și pe directorul general al învățământului secundar, Chirițescu, ca inculpați pentru acelaș fapt delictuos, aceștia deasemenea sunt justițiabili de Inalta Curte de Justiție conform art. 38 din legea responsabilității ministeriale, după care complicitii ministrului sunt judecați de această Curte de odată cu autorul principal, dispozițiune care, fiind dat rațiunea ei, se aplică a fortiori coautorilor ministrului;

Considerând că în ipoteza că infracțiunea imputată Doctorului C. Angelescu ar fi fost comisă în afară de exercițiul funcțiunii sale de ministru, Curtea cu jurați încă nu puteă să dea curs acțiunii reclamantilor, să o rețină și apoi să amâne judecata ei până la îndeplinirea formalităților legale, întrucât legea responsabilității ministeriale a organizat o procedură specială chiar pentru crimele și delictele săvârșite de ministru în afară de funcțiunile sale dispunând prin art. 10 și 12 că nici o urmărire sau instrucțiune nu se poate începe fără autorizarea dată de Camera Deputaților sau de Senatul, cu majoritate de două treimi;

Considerând că, autorizarea prealabilă căreia a fost subordonată deschiderea acțiunii publice, este o garanție contra chemărilor în judecată nechibzuite sau făcute în scop de a sustrage pe ministru de la exercițiul puterii ministeriale;

Că, dar Curtea cu jurați nu puteă, în speță, deschide o procedură de urmărire, nici a cită pe ministru ca inculpat înaintea sa fără ca reclamantii să fi obținut în prealabil autorizarea Adunării Deputaților;

Că, procedând în mod contrariu Curtea cu jurați a impietat asupra prerogativelor Corpurilor Legiuitoare și a comis un exces de putere în sensul art. 22 și 27 din legea Curții de Casație;

Considerând că, astfel fiind, și față cu toate cele ce preced, cererea de anulare făcută de Ministerul de Justiție este admisibilă, intrând în prevederile textelor de lege citate, și în fond este întemeiată, urmând a se anula încheierea nr. 109 din 4 Februarie 1926 a Curții cu juri din județul Ilfov;

constatându-se că acea Curte nu aveă cădere de a intra în cercetarea afacerii.

Pentru aceste motive, Curtea admite cererea și anulează jurnalul Curței cu Jurați.

NOTA. — Inalta Curte de Casație soluționează prin deciziunea de mai sus trei importante chestiuni și anume:

1) Care este caracterul cererei de anulare prevăzută de art. 22 și 27 Legea de organizare a Curții de Casație și ca consecință cari sunt condițiunile de formă ale acestei cereri?

2) In ce mod trebuiesc sesizate instanțele ordinare cu urmărirea și judecarea ministrilor pentru crimele și delictele comise de ei, în afara funcțiunii lor?

3) Cine judecă pe coautorii ministrilor în caz de crime și delictes comise de un ministru în exercițiul funcțiunii?

Deși ne găsim într-o materie unde un complex foarte difuz de norme pozitive și de principii de drept concură disonant la aflarea soluțiunilor, făcând să nască îngrijorătoarea impresie că orice armonizare ar fi imposibilă, totuși Inalta Curte înfrângând aceste dificultăți a statornicit o jurisprudență mai presus de orice critică.

I. Pentru asigurarea unei bune și uniforme aplicațiuni practice a normelor de drept pozitiv, legea a pus la îndemâna justițiabililor calea de atac extraordinară a recursului. Ceva mai mult, fiindcă buna și uniforma aplicațiune a legilor constituie un interes superior și mai general decât multiplele dar personalele interese pe cari justițiabilii vin să le valorifice în fața instanțelor judecătorești, legea nu a putut lăsa soarta acestui interes superior și general la pură discrețiune a justițiabililor și de aceea a statornicit dreptul Ministerului Public de pe lângă Inalta Curte de Casație, ca direct sau în înțelegere cu Ministrul de Justiție, să atace cu recurs în interesul *legei* hotărârile *desăvârșite* date cu călcarea legilor (art. 21 Legea Curții de Casație).

Dar, dacă cu mijlocul acesta buna și uniforma aplicațiune a legilor este suficient asigurată, sunt totuși interese contingente ce rămân în afară acestei ocrotiri. Recursul în interesul *legei* vizează și realizează înlăturarea deformațiunilor ce ar atinge norma abstractă a *legei*, el nu modifică însă consecințele concrete ce s'au angrenat pe deformațiunea înlăturată, ci preîntâmpină numai pentru viitor atari consecințe. Ori considerațiuni puternice, persuasiv susținute de constatări repetate, au condus la convingerea că satisfacerea pură și simplă a *legei*, fără înlăturarea consecințelor concrete, este o măsură trunchiată și un omagiu ridicol adus ideii de dreptate; că aceste consecințe concrete pot fi uneori atât de dăunătoare, încât, nu numai neînlăturare a lor, dar chiar târzia lor înlăturare lasă să

dăinuiască o gravă atingere adusă ordinii juridice-statornicită și proteguită.

De aci ideia de a se crea o cale excepțională de atac, încredințată organelor superioare chemate a veghea la menținerea ordinii juridice, cale de atac care, spre deosebire de recursul în interesul legii, să poată interveni imediat ce actul generator de consecințe ilegale s'a produs, deci chiar atunci când nu este vorba de o hotărâre definitivă, iar în ipoteza când ar exista chiar o hotărâre definitivă efectele acestei căi excepționale să poată atinge însăși consecințele actului a cărui anulare se cere.

O atare cale excepțională de atac e statornicită de art. 22 și 27 din Legea Curții de Casație, cale de atac care se exercită numai de Ministrul de Justiție prin mijlocirea Procurorului General al Curții de Casație, în ipoteza când hotărârile sau actele a căror anulare se cere sunt susceptibile și de alte căi de atac; în caz contrar cererea de anulare poate fi exercitată și de părțile interesate (art. 27 alin. 2).

S'a pus întrebarea dacă această cale excepțională de anulare este sau nu un recurs și ca consecință dacă ea este supusă acelorași condițiuni și reguli de formă ca oricare alt recurs.

Vom observa că chestiunea terminologică, adică dacă calea de atac prevăzută de art. 22 și 27 L. C. de Casație trebuie să poarte denumirea de *recurs* sau aceea *cerere de anulare*, nu numai că nu este decisivă, dar nu este nici cel puțin susceptibilă de a concura la rezolvirea problemei.

Ceia ce importă pentru a cunoaște chipul în care o cale de atac are să funcționeze atunci când legea nu a precizat cu deamănuntul mecanismul ei, este caracterul și rațiunea de a fi a acelei căi de atac. În materie procedurală orice omisiune, orice lacună a normelor pozitive se completează prin aplicarea normei lacunare în chipul care conduce mai desăvârșit la finalitatea ce a impus acea normă.

Ori după cum am arătat mai sus caracterul și rațiunea de a fi a cererei de anulare din art. 22 și 27 leg. Curții de Casație diferă de caracterul și rațiunea recursului obișnuit.

Nimic nu împiedică să numim *recurs*, calea de atac din art. 22 și 27, va fi însă un *recurs sui generis*, așa după cum și recursul în interesul legii ca și recursul prevăzut de art. 29 al. 3 sunt recursuri speciale deosebite de recursurile ordinare. Termenul de *recurs* nu are o semnificațiune tehnică care să implice un conținut și un formalism unitar; Legea Curții de casație întrebuințează pentru diversificarea cauzelor ce sunt supuse judecării Supremei instanțe termenul de *cerere* urmat de un *calificativ*, de aci: *cerere de anulare* (art. 22 și 27); *cereri de casare* (art. 24-26 și întregă secțiunea I a cap. III), *cerere de strămutare* (art. 28). Așa dar, dacă voim să stabilim o terminologie, putem spune că toate cererile ce vin în fața Inaltei Curți sunt recursuri,

dar ele diferă după calificativul ce le însoțește, așa încât cererea de anulare din art. 22 și 27, diferă de cererea de casare, după cum diferă de cererea de strămutare, de cererea de regulare de competență, de cererea de verificarea constituționalității, etc.

Caracterul și rațiunea cererei de anulare din art. 22 și 27 duc la concluziunea indiscutabilă, că exercițiul acestei căi speciale de atac nu poate fi îngrădit prin decădere în timp, după cum nu poate fi fi supus condițiunei motivării.

Nu poate fi cererea de anulare supusă unui termen, fiindcă interesele superioare cari au impus această cale excepțională de atac nu sunt susceptibile de atenuare, necum de o nimicire în timp; întârzierea poate fi reprobabilă dar nu fatală în exercițiul acestei căi. Dacă legea ar fi voit să treacă peste această imperativă considerațiune, ar fi fixat desigur un termen pentru *cererea de anulare*, așa după cum a făcut pentru *cererea de casare*. Deci nu poate fi socotit o lacună faptul că legea nu fixează un termen pentru cererea de anulare, din contră fixarea unui atare termen ar fi fost o inadvertență.

Cererea de anulare nu are nevoie să fie motivată, pe deoparte fiindcă Legea C. de Casație în art. 22 nu cere decât o *denunțare*, deci simpla indicare a actului sau hotărârei incriminate este suficientă; pe de altă parte motivarea devenea superfluă din moment ce legea însăși indică ceea ce cată să verifice Suprema Instanță și anume dacă: *judecătorii și-ar fi însușit atribuțiuni peste competența lor și ar fi comis vre-un exces de putere sau delictive relative la instrucțiunea lor*. Așa dar simpla denunțare a actului, implică *ope legis* motivarea cererei de anulare.

În speța soluționată prin deciziunea ce adnotăm, Inalta Curte, constată de altfel că cererea de anulare era suficient motivată; această constatare nu implică însă că o motivare ar fi fost necesară.

II. Legea responsabilității ministeriale din 1879 statornicește în mod expres cari sunt instanțele ce vor judeca pe miniștri atât în cazul când ei au comis crime și delictive în exercițiul funcțiunei lor, precum și pentru cazul când infracțiunea comisă ar fi în afara acestui exercițiu.

De asemenea aceiași lege a responsabilității ministeriale determină procedura după care sunt puși sub urmărire miniștrii și chipul în care instanțele competente au a fi sesizate cu instrumentarea și judecarea învinuirii ce s'ar aduce acestora.

Art. 9 din zisa lege spune: „Crimele și delictele comise de un ministru afară de exercițiul funcțiunei sale se trimite la instanțele ordinare”.

Art. 10 completează: „Nici instrucțiunea, nici urmărirea nu se pot începe fără autorizarea Camerei sau Senatului... În caz de a nu fi nici deputat

nici senator, *partea care poruncește* urmărirea adresează după alegerea sa cererea de autorizare la Cameră sau la Senat“.

În fine art. 11 adaugă că: „Camera și Senatul pot ordona din oficiu urmărirea ministrului...“.

Din aceste trei texte se desprinde în mod clar întreagă procedura de urmărire și judecare a crimelor și delictelor săvârșite de miniștri în afara exercițiului funcțiunii lor.

Art. 9 spune că pricina *se trimite* instanțelor ordinare, deci o primă precizare cu privire la modul de sesizare a instanțelor, precizare care ne indică că sesizarea nu are și nu poate avea loc pe cale de acțiune directă, ci pe cale de *trimetere*.

Ca un corolar al acestei regule, art. 10 statornește că nici măcar punerea sub urmărire și instruirea unei învinuiri de crimă sau delict, adusă unui ministru chiar pentru un fapt săvârșit în afara exercițiului funcțiunii, nu pot fi începute fără autorizarea Corpului legiuitor căruia aparține ministru. Cererea de autorizare spune art. 10 se face de partea care poruncește (solicită) urmărirea. Aceasta poate fi desigur sau partea vătămată sau Ministerul public. Art. 11 acordă și Corpurilor legiuitoare dreptul ca din oficiu să dispună începerea urmăririi.

Autorizațiunea prealabilă, prevăzută de legea responsabilității ministeriale, este întărită de art. 31 și 98 din Noua Constituțiune și sancționată în caz de abateri de art. 104 din cod. penal.

Așa dar, din moment ce instanțele ordinare, atât cele de judecată cât și cele de instruire, nu pot urmări, instrumenta și judeca pe un ministru, fără a fi autorizate conform Legei responsabilității ministeriale, *simpla plângere* a părții vătămate nu va fi suficientă și aptă de a sesiza aceste instanțe, și ca atare, atunci când ele primesc astfel de plângeri nu au altă cădere decât să le trimită Ministerului Public pentru ca acesta să aprecieze dacă e sau nu locul să-și apropie plângerea și să solicite dela Corpul legiuitor în drept, cuvenita autorizare (*Manzini*, Trattato di proc. pen. II, p. 318). A fixa termen plângerei, a cita pe ministru în instanță, a discuta valabilitatea sesizării, a dispune amânarea, sau suspendarea judecății, toate acestea în lipsa autorizațiunii prealabile, constituiesc un exces de putere.

Acest punct fiind indiscutabil, singura chestiune care interesează este dacă excesul de putere în acest caz poate îndreptăți cererea de anulare prevăzută de art. 22 și 27 Legea C. de Casație? Art. 22 din această lege încuvințează cererea de anulare ori decâte ori judecătorii și-ar fi însușit atribuțiuni *peste competența lor* „ȘI“ ar fi comis vre-un *exces de putere* „SAU“ *delicte*..., așa dar avem condițiuni cumulative și anume fie incompetență și exces de putere, fie incompetență și săvârșirea unor

delicte. Această cumulativitate alternantă o indică conjunctivul „și“ pe care legea îl plasează între cuvintele „competența lor“ și cuvintele „exces de putere, iar alternanța prin disjunctivul „sau“ plasat între cuvintele „exces de putere“ și cuvântul „delicte“.

Art. 27 se exprimă însă cu totul în alt mod, ne mai cerând cumulativitatea, căci acest text spune că hotărârea sau actul să: coprinză un exces de putere „sau“ să fie făcute fără competență“.

Cum vom armoniza aceste două dispozițiuni?

Credem că dispozițiunea din art. 22 este cea care primează asupra dispozițiunii din art. 27, fiindcă acest din urmă text deși ar părea, prin detalierea dela finele primului său aliniat, că înlătură cumulativitatea, totuși în acelaș prim aliniat se spune categoric că cererea trebuie să fie făcută pe *temeiu* art. 22, această trimetere indicând cu prisosință că cererea de anulare trebuie să fie conformă cerințelor art. 22.

Astfel fiind, ne vom întreba dacă faptul de a da curs, fixând termen, citând și luând o dispozițiune într-o plângere îndreptată contra unui ministru, fără autorizațiune prealabilă, constituie în acelaș timp o depășire de competență, și un exces de putere, așa după cum cere art. 22?

Credem că răspunsul nu poate fi decât afirmativ!

Competința penală este după cum o definește magistratul *Birkmeyer*: „puterea-îndatorire pe care o are un judecător de a cerceta și soluționa o anumită pricină penală“, (*Deutsches Strafprozessrecht*, p. 171). Această putere-îndatorire, ale cărei limite sunt fixate precis de lege, virtual este dobândită de judecător din momentul în care legea i-o acordă, efectiv el însă nu o poate exercita decât din clipa în care este regulat sesizat cu pricinile ce cad în sfera competenței sale: „senza una domanda regolare, la funzione del giudice non può essere posta in movimento“ (*Manzini*, op. cit. p. 277).

Incontestabil deci că atunci când se cere o autorizare prealabilă, judecătorul deși virtual este competent de a judeca o pricină, va lucra totuși cu incompetență atâta timp cât nu se va găsi regulat sesizat prin acordarea cuvenitei autorizațiuni. Iar atunci când autorizațiunea trebuie să fie acordată de un organ al unei alte puteri decât cea judecătorească, la faptul procedărei fără competență se adaugă și un exces de putere. (În art. 22 și 27 se cere un exces de putere *constituțional* în sensul art. 30 nr. 7 L. C. de Casație, iar nu un exces de putere *administrativ* ori *judiciar*. Asupra formelor excesului de putere, vezi: *O. Cecchi*, L'abuso di autorità e l'eccesso di potere, Riv. di dir. proc. pen. 1920, p. 392).

Așa dar în speța ce adnotăm întâlnim satisfac-

cută condițiunea cumulativă din art. 22 Legea C. de Casație.

De altfel, în această speță, infracțiunea imputată ministrului fiind săvârșită în exercițiul funcțiunei, toate discuțiunile de mai sus nu au avut de scop decât de a evidenția că, chiar atunci când faptul nu s'ar fi comis în exercițiul funcțiunei, încă fără autorizațiune prealabilă, instanțele ordinare nu pot reține plângerile adresate contra miniștrilor.

III. Cea de a treia chestiune soluționată de Inalta Curte, cu privire la coautorii miniștrilor orice discuțiune pare absolut forțată.

În privința infracțiunilor săvârșite de un ministru în afara funcțiunei sale, fiind competente instanțele ordinare, din moment ce s'a obținut cuvenita autorizare, dela sine se înțelege că aceste instanțe vor judeca și pe participanți (coautorii și complicii ministrului).

Dacă însă infracțiunea este comisă în exercițiul funcțiunei, atunci coautorii și complicii vor fi judecați de Inalta Curte de Justiție odată cu ministrul, ei putând fi însă instrumentați separat.

Această procedură este expres prevăzută de art. 38 Legea responsabilității ministeriale.

E drept, acest text vorbește de complici, însă aici termenul complice este luat în sensul impropriu dar larg de *participant*, dovada art. 7 care definește ce se înțelege prin complicele unui ministru. În art. 7 se spune că e complice funcționarul care *va fi executat...* etc., ori știm prea bine că participarea directă și imediată la activitatea care constituie elementul material al unei infracțiuni constituie o coreitate (cooperațiune), iar nu o complicitate. Așa dar legea responsabilității ministeriale a înțeles prin complice orice participant fie principal (coautor) fie secundar (complice). De altfel cum bine spune Inalta Curte din moment ce complicii sunt judecați odată cu ministrul, prin *a fortiori* coautorii vor trebui să fie și ei judecați împreună cu acesta.

Credem de altfel, că chiar fără dispozițiunea din art. 38 L. responsabilității ministeriale încă pe baza principiilor curente în materie de indivizibilitatea procedurii, în caz de pluralitate de infractori, se ajungea la acelaș rezultat.

VINTILA DONGOROS

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI, SECȚIA III

Audiența dela 5 Februarie 1926

Președinția d lui I COANDĂ, Consilier

Alexandrina Gh. Scutea cu Ministerul de Finanțe

Deciziunea civilă No. 32

Pensiuni. Termenul în care se poate face cererea. Dacă văduva prin recăsătorire pierde dreptul la pensie? Cum se stabilește cuantumul pensiei? Legea pensiilor din 2 Sept. 1920 cu modificările aduse art. 12 și 37.

1. Termenul de depunerea cererilor de înscriere la pensie prevăzut de legea din 2 Sept. 1920 a fost prelungit cu doi ani, până la 1 Aprilie 1925, de Decretul 1605 din 3 Aprilie 1923 — astfel, ca în speță, cererea este făcută în termen.

2. Art. 12 din legea dela 24 August 1920 nu ridică văduvei prin recăsătorire drepul la pensie, — cum este în speță.

3. Pensia este acordată, conform art. 37 aceiași lege, din prima zi a lunii următoare aceleia în cursul căreia a avut loc decesul, al căruia quantum este 50 la sută din solda ce a primit defunctul conf. legii soldelor.

Apelantă Aleaxndrina Gh. Scutea, azi Paraipan, asistată de d-l av. Gh. D. Ionescu și intimatul Ministerul de Finanțe prin d-l avocat Burecă.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Alexandrina Gheorghe Scutea, azi prin recăsătorire Alcxandrina Ion Paraipan, în contra deciziunii cu Nr. 1273/925 a Comisiunii pentru Constatarea și așezarea drepturilor la pensie, prin care i s'a respins cererea de-a fi înscrisă la pensie în calitate de văduvă rămasă pe urma soțului său Gheorghe Scutea, mort în serviciul militar în război.

Având în vedere sancțiunile părților și actele dela dosar, din cari se constată că: numita apelantă în calitate de văduvă de război, ca fostă soție a plutonierului Gheorghe Scutea din regimentul 23 infanterie, mort în războiul pentru întregirea neamului în luptele date în regiunea Curt-Bunar, în ziua de 20 August 1916, a cerut prin petițiunea înreg. la Nr. 9447 din 27 Martie 1925 adresată ministerului de război, direcțiunea pensiilor gradelor inferioare, ca, în conformitate cu legea pensiilor gradelor inferioare, să se dispună regularea drepturilor sale la pensie ce urmează să primească dela data înțetării soțului său din viață; că, această cerere, împreună cu toate actele anexate, Ministerul de Război a înaintat-o Ministerului de Finanțe, pentru ca Comisiunea de pensii să hotărască asupra acelei cereri;

Că Comisiunea de pensii, luând în examinare cererea, prin deciziunea apelată a respins-o, pe motiv că dreptul apelantei la pensie, s'a prescris, întrucât atât cererea de înscriere, cât și actele necesare, trebuiau depuse cel mai târziu până la 1 Aprilie 1923, adică în timpul de 2 ani dela trecerea armatei pe picior de pace, care a avut loc pe ziua de 1 Aprilie 1921;

Având în vedere că petiționara Alexandrina Gh. Scutea — azi prin recăsătorire Alexandrina Ion Paraipan. — prin apelul ce-a introdus împotriva menționatei deciziuni și astfel cum l'a dezvoltat în instanță, a susținut că greșit i s'a respins cererea de a fi înscrisă la pensie, deoarece prin decretul publicat în „Monitorul Oficial” Nr. 11 din 18 Aprilie 1923, termenul pentru înscrierea la pensie a mobilizaților și urmașilor celor morți în război, s'a prelungit cu începere dela 1 Aprilie 1923, cu încă 2 ani, adică până la 1 Aprilie 1925; iar în fond a cerut admiterea apelului în sensul de a fi înscrisă cu un drept de 50 la sută din solda de sublocotenent din 1916 de lei 362— dela 1 Septembrie 1916 și până la 1 Aprilie 1920 — și dela această dată cu 50 la sută din solda tot de sublocotenent din Octombrie 1919 de lei 576, plus accesoriile.

Având în vedere că deși este adevărat, cum că potrivit legii din 2 Septembrie 1920 cu modificările ei, drepturile la pensie sunt prescrise dacă în termen de doi ani dela trecerea armatei pe picior de pace, acei interesați nu vor depune cererea de pensie la Ministerul de Război. — însă acest termen s'a prelungit cu doi ani, adică până la 1 Aprilie 1925, după cum prevede Decretul Regal Nr. 1605 din 3 Aprilie 1923 publicat în „Monitorul Oficial” Nr. 7 din 13 Aprilie acelaș an, decret dat în urma raportului Ministerului de Război sub Nr. 19646 din 1923;

Având în vedere că în speță, — după cum s'a arătat mai

sus, — apelanta a adresat cererea sa de pensiuine Ministerului de Război, la 27 Martie 1925, deci înăuntrul termenului de 2 ani prelungit prin acel decret regal;

Că prin urmare, față cu dispozițiunile acestui decret, Curtea găsește că apelanta a introdus în termen cererea sa de a fi înscrisă la pensiuine, iar în fond este întemeiată față cu actele aflate la dosar;

Având în vedere că reprezentantul Ministerului de Finanțe, a obiectat că, întrucât apelanta își bazează cererea sa pe menționatul decret-lege, cum și pe legea și regulamentul legii privitoare la reformarea și pensionarea gradelor inferioare din 1916 cu modificările ei ulterioare, care nu se referă la gradul de plutonier, ci numai la: soldat, caporal și sergent, — în acest caz ar urmă să fie introdus în cauză Ministerul de Război, — și că reprezentantul Ministerului de Finanțe a mai susținut că chiar dacă s'ar trece peste aceste considerațiuni și s'ar găsi că cererea este făcută în termen, încă apelul e nefondat, deoarece legea din 2 Septembrie 1920, prin art. 11 al. 7, nu acordă pensiuine în caz de recăsătorire, decât văduvelor ofițerilor, reducând pensiuinea la jumătate din suma ce i s'ar fi cuvenit ca văduvă de ofițer.

Având în vedere că în ce privește prima obiecțiune a reprezentantului Ministerului de Finanțe cum că în cauză ar urmă să fie introdus Ministerul de Război;

Având în vedere însă că această obiecțiune este cu totul neîntemeiată, deoarece în speță nu este vorba de pensionarea unor militari grade inferioare propriu-zis, cum sunt: soldați, caporali și sergenți în senzul cum distinge art. 42 din legea (ediția oficială a Ministerului de război) relativă la reformarea și pensionarea gradelor inferioare din 21 Decembrie 1916 cu modificările ulterioare și regulamentul acestei legi, decretat sub Nr. 5336/920 și publicat în „Monitorul Oficial“ Nr. 220 din 4 Ianuarie 1921, — ci, în acest apel dedus în judecata Curții se discută dreptul la pensiuine a unui militar fost mobilizat cu gradul de plutonier.

Ori, din dispozițiunile întregii legi și regulamentul ei, ediția oficială a Ministerului Finantelor, Direcțiunea pensiilor, relativă la ratificarea decretelor Nr. 4017/919 și 4856 bis din 1919 și la introducerea unor modificări și adăugiri în acele decrete privitoare la pensiunile celor cari au luat parte la războiul pentru întregirea neamului, publicată în „Monitorul Oficial“ Nr. 119 din 2 Septembrie 1920, rezultă că pentru anume categorii de militari grade inferioare, cum sunt plutonierii, pensiunile cuvenite acestora se lichidează și se plătesc numai de Ministerul de Finanțe direcția pensiilor, unde de altfel cererea apelantei a și fost înaintată de Ministerul de Război, iar art. 69 din regulamentul legii, ediția oficială a acestui minister, de care s'a vorbit mai sus, prevede că dispozițiunile acelei legi și regulamentul, nu se aplică reangajaților, sergenților instructori, etc... aceștia rămânând sub regimul legii pensiunilor reangajaților decretate sub Nr. 190 din 912 cu modificările ei.

Având în vedere în ce privește a doua obiecțiune ce s'a mai ridicat de reprezentantul Ministerului de Finanțe, cum că apelul este nefondat pe motiv că prin art. 11 al. 7 al legii din 2 Septembrie 1920, pe baza căruia apelanta își întemeiază cererea sa, regulează numai pensiuinea văduvelor ofițerilor în caz de remăritare, pe când în cazul de față este vorba de un plutonier;

Având în vedere că și această obiecțiune este neîntemeiată, deși este adevărat că menționatul articol din zisa lege, pe care reprezentantul Ministerului de Finanțe își întemeiază obiecțiunea sa, se referă numai la vădulele ofițerilor, însă din toate dispozițiunile acelei legi și în special cele dela art. 10 se prevede că au aceleași drepturi la pensiuine și plutonierii, situație în care se găsește defunctul Gheorghe Scutea, fostul soț al apelantei;

Având în vedere că din acte rezultă — și de reprezentantul Ministerului de Finanțe, nu s'a contestat, — cum că ape-

lanta a fost soția legitimă a plutonierului Gheorghe Scutea, mort în război; că a fost văduvă fără copii minori și că în urmă s'a recăsătorit cu Ioan Paraipan soțul său de azi;

Având în vedere art. 12 din legea dela 24 August 1920 (decretul Nr. 3531 publicat în „Monitorul Oficial“ Nr. 119 din 2 Septembrie 1920) prin care s'a ratificat dispozițiunile decretului Nr. 70 din 10 Ianuarie 1918, privitor la modificarea unor articole din legea decretată sub Nr. 3244/916 pentru reformarea și pensionarea gradelor inferioare, prevede că pensiuinea văduvei unei asemenea categorii de militari, nu încetează la recăsătorire, ci numai la moartea sa;

Având în vedere că și de altă parte, nu există nici un text de lege, care să excludă pe plutonieri dela beneficiul legii gradelor inferioare, care formează dreptul comun al acestei categorii de militari, iar legea din 2 Septembrie 1920, care aduce numai unele derogări anume prevăzute și specificate într'unele din articole, urmează că această lege să se aplice și plutonierilor alătura de legea gradelor inferioare, întrucât ele nu se contrazic;

Că deci cererea apelantei de a fi înscrisă la pensie, este întemeiată în fapt și în drept;

Având în vedere în ceea ce privește cuantumul pensiunei cuvenite, art. 10 din legea dela 2 Septembrie 1920, prevede categoric că: plutonierii vor fi înscrși la pensiuine luându-se ca bază de calcul, solda de sublocotenent, iar conform art. 37 din aceeași lege, de asemenea prevede că, înscrierile la pensiuine, pentru orice cauză, se vor face pe prima zi a lunii următoare aceleia în cursul căreia a avut loc decesul sau schimbarea de pozițiune, potrivit dispozițiunilor din legea asupra soldei în armată;

Având în vedere că — după cum s'a arătat mai sus — plutonierul Gheorghe Scutea, a murit la 20 August 1916. Deci, înscrierea apelantei la pensiuine, urmează a se face cu începere dela 1 Septembrie 1916;

Având în vedere că pentru determinarea cuantumulului soldei de sublocotenent, apelanta are drept la o asemenea soldă din Octombrie 1919, conform art. 5 lit. b din aceeași lege și anume de lei 576, cu începere dela 1 Aprilie 1920, iar până la această dată solda de sublocotenent din 1916, de lei 362, aceasta potrivit legii soldelor și certificatului cu Nr. 2195 din 926 liberat de Ministerul de război, serviciul contabilității;

Având în vedere însă că, întrucât în speță, e vorba de o văduvă fără copii și care s'a remăritat, dreptul său este de 50 la sută din sumele arătate, conform art. 11 din legea dela 2 Septembrie 1920, și art. 14 din regulamentul ei.

Că astfel fiind apelul devine întemeiat și urmează a fi admis în acest senz.

Pentru aceste motive, Curtea admite apelul.

(ss) I. Coandă, I. Stănescu-Buzău, Aurel Lerescu, Al. Costin, Ch. Alimănescu.

Grefier, (ss) Ștefănescu.

NOTA. — Modul excesiv de nedrept cum s'au rezolvit cererile de înscriere la pensiuine ale celor cari au luat parte la războiul de întregire și ale urmașilor lor de către organele biurocratice administrative ale Ministerului de Finanțe, deși cei mobilizați aveau de partea lor legi de favoare exceptându-se dela legea comună, — a atras deosebita luare aminte a instanțelor judecătorești cari aproape în toate cazurile aduse înaintea lor au dat aceea interpretare cu adevărat justă spre deplina satisfacție nu numai a celor interesați dar și a acelor cari urmăresc evoluțiunea mentalității total fiscale a celor chemați să aplice asemenea legi.

Intr'adevăr, pare cu totul curios cum slujba îndelungată modifică pe funcționari până într'atâta încât pierd acea notă de justetă în aplicarea legilor trăgând prea multă spuză pe turta instituțiunilor.

nei ce reprezintă. Firește că aceasta poate proveni și din cauza fricei de răspundere, dar oricum, dreptatea fiind una și sfântă ea trebuie să fie de toți respectată.

Asemenea porniri însă numai instanțele judecătorești le-au mai înfrânt mai ales când a fost vorba de Casa Generală de Pensii, căci această instituție, pe lângă că ține literalmente muritori de foame pe bătrânii și văduvele acelora cari au servit țara, dar și prea puținul ce le dă îl drămuiește în mod intolerabil, s'ar putea zice chiar scandalos. Procesele ce au venit în fața justiției ne-au făcut această dovadă. De aceea, trebuie să recunoaștem acest merit al instanțelor judecătorești când este vorba de materia de care ne ocupăm aici. Cu toate acestea ne vedem siliți să criticăm deciziunea de mai sus a Curții de Apel București s. III căci s'ar părea că s'a mers prea departe. Poate că și lipsa de încredere în unele instituțiuni, cum este Casa Penilor să contribuie a determina pe judecători în favoarea reclamantilor și poate mai ales rigiditatea legii, mai mult decât prima presupunere, să-i facă prea buni îndrumându-i în asemenea direcțiune.

Faptele sunt: Fosta soție a unui plutonier, mort în primele zile alerăzboiului nostru de întregire (20 August 1916) vine tocmai după aproape 9 ani (27 Martie 1925) dela moartea soțului, după ce s'a și remăritat, să ceară pensiunea ce i s'ar cuveni pe urma soțului căzut în războiu.

1. Dela început trebuie să dăm următoarele lămuriri: Este adevărat că gradul de plutonier cu care a fost mobilizat soțul reclamantei, este după legile militare un grad inferior, însă din punctul de vedere al tratamentului la pensiune, gradele inferioare ce au fost mobilizate în războiu, sunt de două feluri: gradele inferioare în termenul de serviciu legalmente datorit, nereangajate, și liberate din armată ca soldați, caporali și sergenți. Toți aceștia n'au soldă individuală în buget cu rețineri pentru pensiune. Ei au fost mobilizați la războiu cu gradele ce au avut și sub raportul pensiunii li se aplică legea relativă la reformarea și pensionarea gradelor inferioare din 23 Decembrie 1916, cu modificările aduse prin decretul lege Nr. 70 din 12 Ianuarie 1918, prin legea decretată sub Nr. 3531 din 2 Septembrie 1920 și prin legea din 5 Februarie 1924.

Neînsemnatele retribuțiuni ce primesc aceste categorii de mobilizați neputând servi de bază pentru calculul unei pensii, pe deoparte, iar pe de alta, dat fiind marele număr de astfel de mobilizați în raport cu puterea de plată a țării, a făcut ca legiuitorul, prin art. 5 din zisa lege, să fixeze el quantumul pensiunii proporțional cu gradul, cu situația de familie și cu scăderea capacității de muncă a invalidului.

Că aceasta este legea aplicabilă acestor categorii de mobilizați se vede destul de clar din textul ei. — chiar dacă titlul ei ar lăsa vreo îndoială, — și se mai vede din regulamentul ei din 4 Ianuarie 1924, care o explică. Art. 1 din acest regulament o spune lămurit căror categorii de militari mobilizați ea se aplică.

Această lege nu se aplică de Ministerul de Finanțe prin Casa Generală de Pensii, ci de Ministerul de Războiu care a înființat un serviciu special ce se ocupă cu emiterea titlurilor de pensii, amestecul Ministerului de Finanțe constând

numai în aceea că plătește pensiunile stabilite de cel de războiu.

Prin art. 30 și 37, această lege a prevăzut că drepturile la pensiune se prescriu dacă nu sunt reclamate în termen de doi ani dela trecerea armatei pe picior de pace, adică până la 31 Martie 1923, iar prin art. 45, astfel cum a fost modificat prin legea din 1920, a prelungit acest termen încă cu doi ani, adică până la 31 Martie 1925, din cauză că fiind prea mare numărul celor vizați n'a fost posibilă rezolvirea tuturor cererilor în termenul acordat la început.

Rezultă dar că numai soldații, caporalii și sergenții, precum și urmașii lor, mobilizați în războiu, își stabilesc drepturile în puterea acestei legi.

Plutonierii fiind grade inferioare reangajate, cu soldă fixă în buget din care se fac rețineri pentru pensiune, aveau înainte de război o lege de pensii specială (din 1912), iar cu ocazia războiului au fost prevăzuți în legea decretată sub Nr. 3530-1920, lege promulgată în aceiași zi cu cea vorbită mai sus și publicată în același Nr. de Monitor din 2 Septembrie 1920.

Cum în timpul războiului sergenții au fost înaltați la gradul de plutonier fără să fi fost reangajați, această din urmă lege (decretată sub Nr. 3532-1920) a prevăzut că și ei, — cum de altfel era și firesc, — urmează condiția celor reangajați aplicându-li-se aceiași lege.

Pentru acest motiv Ministerul de Războiu când a primit cererea de înscriere la pensie a apelantei, văzând că este vorba de o pensiune ce trebuie stabilită de Ministerul de Finanțe, a transmis-o acestui Minister.

Ce face Curtea prin deciziunea de mai sus? În loc să se întrebe dela început care din cele două legi amintite mai sus, i se aplică, hotărăște că cererea de înscriere este în termen, aplicând astfel urmașilor plutonierilor, — pentru care legea din 2 Septembrie 1920, decretată sub Nr. 3532, n'a acordat nici un fel de prelungire, — prelungirea acordată urmașilor soldaților prin legea tot din 2 Septembrie însă decretată sub Nr. 3531. Să fie o confuziune din cauză că ambele legi sunt decretate și publicate în aceiași zi? Greu de admis.

Așa încât deși plutonierul este tot un grad inferior, cum foarte bine zice Curtea, dar dacă din punctul de vedere al pensiunii legiuitorul l'a separat de celelalte grade inferioare și l'a trecut în rândul celor care urmează condițiunea funcționarilor și ofițerilor, cum era și firesc, cine poate fi de vină? Este probabil însă că, Curtea a decis astfel și din cauză că examinând chestiunea a văzut că cererea nu mai eră în termen și ca atare trebuia respinsă, iar faptul acesta o înspăimântă căci era vorba de fosta soție a unui din acei luptători cari deși din cei mărunți dar și-a dat sângele lui sacrificându-se pentru neam și contribuind prin acest sacrificiu suprem la înălțarea țării și la fericirea celor ce urmează după dânsul.

De altfel chestiunea aceasta a mai venit în fața instanțelor judecătorești și s'a rezolvat în același sens. Chiar Curtea supremă s. III a dat aceiași soluțiune prin deciziunea Nr. 1039 din 27 Mai 1925, publicată în *Jurisprudența Generală* Nr. 30-925, speța 1676, pag. 946. Tot în același sens s'a pronunțat C. A. Buc. II, prin dec. Nr. 310 din 22 Septembrie 1925, publicată în *Buletinul Curților de Apel* Nr. 20-925, pag. 461.

2. Trecând peste chestiunea privitoare la introducerea în cauză a Ministerului de Războiu și odată cererea găsită în termen, o altă chestiune s'a pus Curții, aceea de a se ști dacă văduvele plutonierilor morți în război păstrează pensiunea în caz de remăritare.

Nu urmărim Curtea în argumentarea sa complet falsă, fiindcă ea aplică acestui caz ambele legi din 2 Septembrie 1920, adică și pe cea aplicabilă numai gradelor inferioare în termen și pe cea aplicabilă numai ofițerilor, inclusiv gradelor inferioare reangajate, luând numai ceea ce convine cazului din ambele legi, ceea ce este inadmisibil.

Dar în ipoteza că cererea acestei văduve ar fi fost în termen când i s'ar fi aplicat legea ce o privea, adică cea din 2 Septembrie 1920 privitoare gradelor inferioare reangajate, credem că ea a fost drept și legal soluționată în sensul cererii apelantei și că prin urmare interpretarea dată art. 11 alin. 7 al acestei legi este cea mai juridică.

Intr'adevăr, art. 12 din legea gradelor inferioare în termen prevede categoric că văduvele acestora păstrează întreaga lor pensiune în caz de remăritare, iar alin. 7 al art. 11 din legea aplicabilă gradelor inferioare reangajate prevede că, văduvele ofițerilor păstrează în acelaș caz jumătate din pensiune.

Din faptul că legea din urmă vorbește numai de ofițeri, a înțeles să excludă pe plutonieri? Evident că nu, fiindcă din spiritul și economia legii rezultă că ea a înțeles să favorizeze pe văduvele tuturor celor morți în război și nu aveă nici un motiv să acorde acest avantaj văduvelor gradelor inferioare în termen și acelor ale ofițerilor și să excludă pe ale plutonierilor. Deci, nu pe argumentul că plutonierul este grad inferior căruia îi este aplicabilă legea gradelor inferioare în termen — cum face Curtea — trebuia admisă cererea, ci pentru considerațiunile de rațiune expuse aci. Chestiunea discutabilă ar fi dacă să i se acorde văduvei în caz de remăritare pensiunea întreagă, ca la gradele inferioare în termen, sau jumătate, ca la ofițeri, — și cu aceasta trecem la a treia chestiune rezolvită de Curte, cea privitoare la quantumul pensiunei.

3. Când Curtea fixează acest quantum egal cu solda de sublocotenent bazându-se pe art. 10 din legea dela 2 Septembrie 1920, aplicabilă gradelor inferioare reangajate, face în principiu o justă aplicare a acestui text; întrebarea însă care se pune este de când văduva are drept la acest quantum și aci Curtea credem că greșește când stabilește, pe baza art. 37, că are dreptul la el dela 20 August 1916, data morții soțului.

Legea din 2 Septembrie punându-se în aplicare pe ziua de 1 Aprilie 1920, numai dela această dată trebuia să i se calculeze pensiunea conform art. 10, iar pentru intervalul dela moartea soțului și până la 1 Aprilie 1920, dreptul său trebuia stabilit potrivit legii pensiunilor gradelor inferioare reangajate din 1912 și apoi rectificat acest drept potrivit decretului-lege 4017-1919 până la 1 Aprilie 1920, iar dela această dată rectificat din nou conform art. 10 combinat cu 11 alin. 7 și 39 din legea dela 2 Septembrie 1920 aplicabilă și gradelor inferioare reangajate.

Eroarea Curții constă deci în aceea că dela data morții și până la 1 Aprilie 1920, în loc să i acorde pensiunea cuvenită conform legii din 1912 și decre-

tului-lege 4017-1919, i-o acordă conform legii din 2 Septembrie 1920 chiar dela data morții însă după quantumul soldei de sublocotenent atunci în vigoare, ceea ce este ilegal căci, cum am spus, legea dela 2 Septembrie 1920 nu se aplică decât dela 1 Aprilie 1920.

În ceea ce privește dreptul personal al văduvei apelante, Curtea i-a acordat 50 la sută bazându-se pe art. 11 din legea dela 2 Septembrie aplicabilă gradelor inferioare reangajate, ceea ce credem că bine a făcut, căci a aplicat textul de lege care trebuia.

Deciziunea precitată examinată aci s'a publicat și în *Jurisprudența Generală* Nr. 11 din 18 Martie 1926, speța 514, pag. 344.

GAIUS.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA I Civ. Corect.

Audiența dela 22 Decembrie 1925

Președenția d. ȘTEFAN P. MIHĂILEANU, judecător
Nicolae Popescu-Ulmu cu Ministerul Instrucțiunii Publice
și Comitetul școlar al Liceului de fete „Regina Maria”

Sentința civilă Nr. 1482

Licitare publică. Lipsa acestei formalități. Anulabilitatea actului. Legea încurajării construcțiilor din 29 Martie 1925. Interpretarea art. 2 din această lege. Legea pentru înființarea comitetelor școlare din 24 Iulie 1919. Caracterul comitetelor școlare. Personalitatea lor juridică.

1) Întru cât licitarea publică are de scop să dea posibilitate persoanei în favoarea căreia este instituită această formalitate, cu să obțină condițiunile cele mai avantajoase, punând-o la adăpostul unei eventuale vătămări, pe care altfel ar putea-o încerca, neîndeplinirea acestei formalități, care este prevăzută în propriul său folos, face ca contractul să fie isbit de o nulitate relativă, având drept efect anulabilitatea lui, anulabilitate care nu poate fi invocată decât de persoana în favoarea căreia a fost prevăzută formalitatea.

2) Din interpretarea art. 2 al legii pentru încurajarea construcțiilor din 29 Martie 1925, rezultă că voința proprietarului de a construi e suficientă pentru a obține, cu respectarea formalităților impuse de lege, suspendarea aplicării legii chiriilor față de chiriașul care ocupă imobilul în locul căruia voeste a ridica o construcție nouă, neinteresându-l pe acesta condițiunile în care proprietarul construiește, cu banii cu care construiește și pentru cine construiește, acestea interesându-l numai pe proprietar și constructor, scopul legii nefiind altul de cât ca în locul clădirii vechi să ridice o altă nouă cu o capacitate locativă cel puțin de trei ori mai mare, iar chiriașul neavând alt drept de cât de a ocupa, la terminarea construcției, încăperi echivalente, în construcția nouă, cu cele ce le-a avut în construcția veche, cum și de a primi jumătate din suma la care proprietarul ar putea fi condamnat în cazul când nu ar executa clădirea în termenul statornicit de lege.

3) Din întreaga economie a legii din 24 Iulie 1919 pentru înființarea și organizarea comitetelor școlare, rezultă că acestea nu sunt de cât niște organe ale Ministerului Instrucțiunii Publice, puse sub controlul și conducerea acestuia, — control și conducere pe care Ministerul îl exercită prin Administrația Cassei Școalelor și prin organele sale de control, — instituite în scopul de a îndeplini o parte din atribuțiunile ministerului, supraveghind conducerea și bunul mers al școlii, asigurând întreținerea localului și a materialului didactic, cum și clădirea, complectarea și îmbunătățirea localurilor de școală și căutând ea, prin asocierea acțiunii Statului cu inițiativa particulară, să asigure progresul școlii.

4) Potrivit acestei legi, comitetele școlare nu strâng averi

pentru ele, ci pentru școalele pe lângă care sunt constituite, cărora aceste averi, pe care ele le strâng și le administrează, le aparțin, iar dacă comitetelor școlare li s'a conferit calitatea de persoane juridice, a fost în scopul de a le da posibilitate să-și îndeplinească cu mai multă ușurință scopul în vederea cărora au fost create, ele rămânând, însă, subordonate Ministerului instrucțiunii publice, în personalitatea juridică a căruia se înglobează.

S'au ascultat d-nii avocați Sima Niculescu din partea apelantului, Alex. Popescu-Necșei din partea Ministerului instrucțiunii publice și August Ionescu din partea Comitetului școlar al liceului de fete „Regina Maria“.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut, prin petițiunea înregistrată la No. 41886 din 925 de către Nicolae Popescu-Ulmu, în contra ordonanței prezidențiale cu Nr. 13421 din 925 prin care admitându-se cererea făcută, prin petițiunea înregistrată la Nr. 24725 din 925, de către Ministerul instrucțiunii publice, pe calea procedurală a art. 66 bis pr. civ. cum și cererea de intervenție făcută prin petiția înregistrată la Nr. 28710 din 925, de către Comitetul școlar al Liceului de fete „Regina Maria“, din București, pe baza legii încurajării construcțiilor, s'a dispus suspendarea dispozițiilor legii pentru prelungirea contractelor de locațiune în ce privește imobilul din București strada Vasile Conta Nr. 1, proprietatea Ministerului Instrucțiunii publice, ordonându-se evacuarea apelantului N. Popescu-Ulmu din acel imobil pe data de 26 Octombrie 1925, pentru ca comitetul școlar al Liceului de fete „Regina Maria“ să poată continua construirea localului aceluși liceu pe terenul ocupat astăzi de vechea construcțiune, pe care o ocupă apelantul în calitate de chiriași.

Având în vedere actele și lucrările din dosar, cum și concluziunile orale ale părților.

Având în vedere că apelantul susține că greșit s'a admis cererea Ministerului Instrucțiunii publice, întrucât acesta nu are calitatea să formuleze o astfel de cerere, deoarece nu este proprietarul imobilului din str. Vasile Conta Nr. 1, pe care apelantul îl ține cu chirie și din care s'a ordonat evacuarea sa, contractul pe care Ministerul îl invoacă pentru a stabili calitatea sa de proprietar, prin cumpărarea imobilului dela Eforia Spitalelor civile din București, fiind radical nul, Eforia, potrivit legii din 28 Februarie 1912, neputând să vândă imobilele urbane ce-i aparțin decât cu licitație publică și în conformitate cu legea asupra contabilității publice, iar nu prin bună învoială, cum s'a întâmplat în speță.

Considerând că întrucât licitarea publică are de scop ca să dea posibilitate persoanei în favoarea căreia e instituită această formalitate, ca să obțină condițiile cele mai avantajoase, punând-o la adăpostul unei eventuale vătămări, pe care altfel ar putea-o încerca, neîndeplinirea acestei formalități, care este prevăzută în propriul său folos, face ca contractul să fie izbit de o nulitate relativă, având drept efect anulabilitatea lui, anulabilitate care nu poate fi invocată decât de persoana în favoarea căreia a fost prevăzută formalitatea.

Că astfel fiind apelantul, — care de altfel, prin petițiunile de consemnarea chiriei a recunoscut în mod expres calitatea Ministerului de proprietar, căruia i-a depus regulat chiria, — nu poate invoca această nulitate și deci motivul acesta de apel este nefondat, Ministerul continuând a avea calitatea de proprietar atât timp cât partea în drept, adică Eforia pe cale de acțiune, nu cere și obține anularea actului, care până atunci continuă să producă efectele în vederea cărora a fost creat.

Având în vedere că apelantul susține în al doilea rând că întrucât Ministerul Instrucțiunii publice este proprietarul terenului, iar construcțiunea ce urmează să se ridice pe acest teren se face de către Comitetul școlar, greșit a fost admisă cererea Ministerului de către prima instanță, nefiind întrunite în

speță condițiunile cerute de art. 2 al legii modificatoare a legii pentru încurajarea construcțiilor din 29 Martie 1925.

Considerând că din examinarea art. 2 al legii pentru încurajarea construcțiilor din 29 Martie 1925 al cărui cuprins este:

„În interesul ridicării de clădiri mari, aplicarea legii chiriilor se va putea suspenda în cazurile și condițiunile stabilite în prezenta lege. Suspendarea se va pronunța la stăruința proprietarului, cooperativei sau societății care voeste să construiască“, rezultă că voința proprietarului de a construi este suficientă pentru a obține, cu respectarea formalităților impuse de lege, suspendarea aplicării legii chiriilor față de chiriașul care ocupă imobilul în locul căruia voeste a ridica o construcție nouă, neinteresându-l pe acesta condițiunile în care proprietarul construiește, cu bani cui construiește și pentru cine construiește, aceasta interesându-l numai pe proprietar și constructor, scopul legii nefiind altul decât ca în locul clădirii vechi să se ridice alta nouă cu o capacitate locativă cel puțin de trei ori mai mare, iar chiriașul neavând alt drept de cât de a ocupa, la terminarea construcțiunii, încăperi echivalente, în construcția nouă, cu cele ce le-a avut în construcția veche, cum și de a primi jumătate din suma la care proprietarul ar putea fi condamnat în cazul când nu ar executa clădirea în termenul stabilit de lege.

Că întrucât în speță, se constată că Ministerul instrucțiunii publice, proprietarul imobilului ocupat de apelant, e cel care a avizat în termenul prevăzut de lege, pe apelant, de intențiunea sa de a construi, că el este cel care a făcut cererea de suspendare de față cerând evacuarea chiriașului său, condițiunile legii din acest punct de vedere sunt îndeplinite, neputându-l interesa pe apelant faptul că Ministerul ar construi cu banii altcuiva și pentru altcineva decât pentru dânsul.

Considerând, însă, că, în speță din întreaga economie a legii din 24 Iulie 1919 pentru înființarea și organizarea comitetelor școlare, rezultă că acestea nu sunt decât niște organe ale Ministerului instrucțiunii publice, puse sub controlul și conducerea acestuia, — control și conducere pe care Ministerul îl exercită prin Administrația Casei Școalelor și prin organele sale de control, — instituite în scopul de a îndeplini o parte din atribuțiunile Ministerului, supraveghind conducerea și bunul mers al școlii, asigurând întreținerea localului și a materialului didactic, cum și clădirea, complectarea și îmbunătățirea localurilor de școală și căutând ca, prin asocierea acțiunii Statului cu inițiativa particulară, să asigure progresul școlii.

Că potrivit acestei legi comitele școlare nu strâng averi pentru ele, ci pentru școalele pe lângă care sunt constituite, cărora aceste averi, pe care ele le strâng și le administrează, le aparțin, iar dacă Comitetelor școlare li s'a conferit calitatea de persoane juridice, a fost în scopul de a le da posibilitatea să-și îndeplinească cu mai multă ușurință scopul în vederea cărora au fost create, ele rămânând, însă, subordonate Ministerului Instrucțiunii publice, în personalitatea juridică a a căruia se înglobează.

Că, astfel fiind, în speță, Ministerul, care este proprietarul terenului, tot el este acela care construiește, prin organul său, Comitetul școlar, căruia i-a și pus la dispoziție terenul în acest scop.

Având în vedere că apelantul susține în al treilea rând că Ministerul nu ar putea invoca beneficiul legii încurajării construcțiilor față de dânsul, întrucât dânsul având școală de băieți, iar Ministerul școală de fete, apelantul s'ar găsi în imposibilitate, pentru considerațiuni de ordine publică, ca în noua construcțiune ce se va ridica să ocupe un număr de încăperi echivalente cu cele ce le ocupă astăzi în construcțiunea ce există; oricum dreptul acesta nu-i poate fi răpit, urmează că Ministerul nu poate utiliza legea în contra sa.

Considerând că faptul că Ministerul are o școală de fete, iar apelantul o școală de băieți, nu ar putea constitui o piedică pentru ca în construcțiunea cea nouă, apelantul să-și poată o-

cupa un număr de încăperi echivalente, căci după cum astăzi ambele școli stau alături, cea de fete în aripa construită la clădirea celei noi, cea de băieți în construcția cea veche, în locul căreia Ministerul voeste a construi o altă aripă a liceului de fete, tot alături ar putea sta și atunci, ocupând în construcția cea nouă, școala de fete un număr de încăperi, iar cea de băieți un alt număr, fără a exista vre-o comunitate între ambele școli, după cum nu există nici astăzi.

Că astfel fiind nu există nici o piedică din acest punct de vedere.

Că, de altfel, această chestiune urmează să fie rezolvată de instanțele care vor fixa și chiria pe care apelantul urmează a o plăti, în cazul când acesta, la terminarea construcției, a cărei destinațiune nu îl poate privi pe dânsul, își manifestă dorința de a ocupa în construcțiunea cea nouă încăperi echivalente.

Având în vedere că apelantul a mai susținut în al. patruilea rând că, întrucât nu s'ar stabili în fapt că construcția cea nouă va avea o capacitate locativă de cel puțin trei ori mai mare, nu se poate încuviința cererea Ministerului introdusă în contra sa.

Având în vedere că din expertiza întocmită în cauză și suplimentul de expertiză, cum și planurile depuse de părți, se constată, că, pe când construcțiunea cea veche are o capacitate locativă de 3710 m. c., construcțiunea cea nouă ce va cădea pe proprietatea închiriată apelantului va avea o capacitate locativă de 15,504 m. c. adică de patru ori mai mare.

Că deci, condițiunea aceasta fiind întrunită în speță și motivul acesta de apel este nefondat.

Având în vedere că apelantul susținând că suspendarea legii chiriilor nu este obligatorie pentru judecători, deși condițiunile cerute de lege s'ar găsi întrunite, a solicitat dela tribunal favoarea de a nu se încuviința suspendarea cerută.

Considerând că întru cât condițiunile cerute de lege sunt satisfăcute, că scopul pentru care se cere suspendarea legii chiriilor față de apelant corespunde unui interes de mare utilitate publică, dând posibilitate Ministerului ca, în exercitiul dreptului său de proprietate, pe ruinele unei construcțiuni vechi, în propria sa proprietate, să ridice o clădire impunătoare, pentru ca tinerile vlăstare să se poată instrui și cultiva într'un local de școală corespunzător cerințelor igienice, cererea ministerului, care corespunde astfel, nu numai echității, dar și utilității, noțiunii ce stau la baza ideii de dreptate, bine a fost admisă prin ordonanța prezidențială atacată cu apelul de față.

ICă apelul fiind astfel nefondat urmează să fie respins.

Având în vedere și cererea intimațiilor de a li se acorda cheltuieli de judecată, apreciind la fixează la 1000 lei sumă pe care apelantul este obligat a o plăti intimațiilor.

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător de ședință Ștefan P. Mihăileanu, respinge apelul, etc.

(ss) Ștefan P. Mihăileanu, Al. Vasilescu.

TRIBUNALUL COMERCIAL ILFOV, SECȚIA II

Audiența dela 17 Martie 1926

Președinția d-lui T. ORLEANU, Judecător

Emil Teodorescu cu Banca Tăbăcarilor

Sentința No. 393

Contestațiune la executare. Hotărîre venită în apel la Tribunal și rămasă definitivă. Dacă hotărîrea se execută de către Tribunal sau de judecătore? Art. 372, 376 pr. civ., art. 109 legea judec. de oc. și art. 90 Regul. legii jud. oc.

Art. 376 pr. civ. stabilește principiul că sentințele date de Trib. asupra unei cărți de judecată se execută prin portăreii tribunalului, iar art. 99 regul. legii judecătorilor de ocoale derogă dela acest principiu — stabilind că executarea sent. date de Trib. asupra cărților de judecată, Trib. va trimite titlu executoriu judecătorei respective spre a da delegațiune de

executare; cum aceste texte nu se pot concilia și un regulament nu poate deroga dela principiile exprese ale legii, în speță, art. 99 regul. nu își are aplicațiunea, prin urmare motivul de contestațiune este nefondat.

Tribunalul,

Asupra contestațiunei făcută prin petițiunea înregistrată la Nr. 5594 din 926 de către Emil Teodorescu, în contra executării sentinței acestui Tribunal cu Nr. 93 din 926;

Având în vedere actele dela dosar și concluziunile puse de părți în instanță;

Având în vedere că creditoarea Banca Tăbăcarilor investind cu formula executorie sentința de mai sus, prin care se respinsese apelul făcut de contestatorul de azi, în contra Cărții de judecată cu Nr. 397 din 925 a jud. oc. 7 București, a cerut executarea ei Tribunalului;

Că, Tribunalul, ordonând executarea ei prin portărei, acestuia au început formalitățile de executare dresând în ziua de 19 Februarie 1926 un proces-verbal de urmărirea unei piașine;

Că în contra acestei executări, debitorul urmărit, contestatorul de azi, face contestațiunea de față prin care tinde la anularea tuturor actelor de urmărire dresate în cauză, deoarece, în speță, fiind vorba de executarea unei sentințe dată asupra unei cărți de judecată, în opinia contestatorului această executare urma să se facă prin intermediul judecătorului care a judecat în prima instanță, conform art. 372 pr. civ. și art. 109 legea judecătorilor de ocoale combinate cu art. 99 din regulamentul acestei din urmă legi, iar nu prin organele de executare ale Tribunalului care a judecat ca instanță de apel;

Că contestatorul, pentru a justifica teza ce susține, arată că numai întrebuintând un asemenea procedeu rămâne neatins principiul jurisdicțiunei cu două grade și în materie de contestație la executare; deoarece dacă sentința dată de Tribunal ca instanță de apel, asupra unei cărți de judecată, s'ar executa de judecătorul primei instanțe, cum în caz de contestațiune la executare, conform art. 400 pr. civ. această contestațiune s'ar adresa instanței care execută, — în speță judecătorul de ocol, părțile pot ataca cu apel hotărîrea dată în contestațiune, pe când în ipoteza că, o asemenea sentință s'ar executa de însăși instanța de apel — în speță Tribunalul de județ — desigur sentința dată în contestațiune la executare nu mai este susceptibilă de a fi atacată cu apel, astfel că într-o atare situațiune părțile în contestațiune ar fi private de un grad de jurisdicțiune;

Că, mai mult decât atât, susține mai departe contestatorul că, procedeu rezultat din combinațiunea textelor de mai sus, intră în vederile legiuitorului de oarece el este întrebuintat conform art. 372 al. II procedura civilă în raportul de drept ce naște între Curțile de apel și Tribunalele de județ, ale căror decizii se execută prin intermediul acestor din urmă instanțe și deci pentru o identitate de rațiune acest procedeu urmează a fi aplicat în ce privește raportul dintre Tribunalul de județ și judecătoria de ocol, cu privire la executarea sentințelor date asupra cărților de judecată;

Având în vedere că, combinațiunea textelor, din care contestatorul trage concluziunea că, în ipoteza, când este a se executa o sentință a Tribunalului dată asupra unei cărți de judecată, executarea ei urmează a se face de judecătorul primei instanțe, — judecătorul de ocol — nu este o combinațiune logică, deoarece concluziunea trasă din această combinațiune nu are aspectul unei derivațiuni nouă rezultată din raportul textelor ce se tinde a se combina, fiindcă în primul grup de texte, art. 372 pr. civ. și 109 legea jud. ocoale, se pune o regulă principală că hotărârile desăvârșite, în sensul art. 376 pr. civ. se execută de Tribunalele de județ, regula care se menține conform art. 376 al. II, pr. civ. și pentru sentințele date asupra unei cărți de judecată, pe când art. 99 din regula-

mentul de aplicare al legii judecătorilor de ocoale conține concluziunea însăși la care ajunge contestatorul conține, mai bine zis, o dispozițiune derogatorie dela principiul pus în textele cu care voește a-l combina, de oarece este astfel conceput: „Pentru executarea sentințelor date asupra cărților de judecată Tribunalul va trimite titlul executoriu judecătoresc respectivă spre a da delegațiune de executare;

Că astfel fiind, desigur, nu mai poate fi chestiune de a combina aceste texte, de oarece ele se exclud unele pe altele, ci ceea ce poate fi rezolvat este numai conflictul dintre ele;

Că, întrucât în speță, este vorba de un conflict între niște legi și un text de regulament pentru aplicarea uneia din aceste legi, de sigur, cum un regulament nu poate depăși prin dispozițiunile sale texte și principii puse în legea ce o aplică, dispozițiunile contrarii ale acestui regulament urmează a fi înlăturate.

Că așa fiind urmând a înlătura dispozițiunile art. 99 din regulament, prin aceasta însăși urmează a înlătura motivul pe care se fondează contestațiunea de față și deci în consecință a o respinge ca nefondată.

Având în vedere totuși că contestatorul pentru a impune soluțiunei Tribunalului concluziunea sa, o prezintă ca, singurul mijloc legal care nu ar atinge principiul jurisdicțiunei cu două grade în materie de contestație la executare;

Că însă a admite procedeul conceput de art. 99 din regulament și susținut de contestator numai pentru a nu atinge principiul jurisdicțiunei cu două grade care prin esența lui nu este de o aplicațiune generală fiindcă suferă excepțiuni, însemnează a atinge un alt principiu care este rezultat dintr'o logică firească și de o strictă aplicațiune, anume acela înscris în art. 372 pr. civ., că hotărârile desăvârșite urmează a fi executate de instanța care le-a desăvârșit;

Că, iarăși, a trage un argument pe motiv de identitate de rațiune, în favoarea tezei susținute de contestator, din textul art. 372 al. II în virtutea căruia deciziunile Curții de apel se execută de Tribunalele de județ într'u a conchide că, și sentințele date asupra unei cărți de judecată să fie trimise judecătorului de ocol însemnează a generaliza o dispozițiune de text care prin ea însăși este o excepțiune la o regulă principală și care rezultă dintr'o necesitate organică;

Că, în adevăr, dispozițiunea înscrisă în art. 372 al. II pr. civ. își are explicațiunea în faptul că pe lângă Curțile de apel nu sunt instituite organe de execuțiune ele fiind instituite numai pe lângă Tribunalele de județ, cu alte cuvinte Curțile de apel nu sunt instanțe de execuțiune, pe când Tribunalele de județ sunt instanțe de execuțiune prin excelență având alipite pe lângă ele anumite organe de execuțiune, și într'o atare situațiune legiuitorul a înscris în textul art. 372 al. II proc. civ. dispozițiunea că hotărârile ei să fie executate de instanța de execuțiune, adică de Tribunalul de județ, organizat în acest scop;

Că astfel fiind, întrucât concluziunea trasă de contestator nu poate rezulta în mod logic și legal din combinațiunea textelor invocate și întrucât nu se poate susține nici pe art. 99 din regulamentul de aplicare, al legii judecătorilor de ocoale și nu se poate justifica pe respectul principiului jurisdicțiunei cu două grade, sau motiva pe o identitate de rațiune cu principiul pus în art. 372 al. II, pr. civ., ea trebuie înlăturată ca neputând face un motiv de contestațiune și prin consecință însăși contestațiunea urmează a fi respinsă ca nefondată.

Pentru aceste motive redactate de d. judecător T. Orleanu, Tribunalul respinge ca nefondată contestațiunea, etc.

(ss) T. Orleanu, G. Popescu.

A apărut Nr. 1 anul I din REVISTA DE DREPT PUBLIC sub direcțiunea d-lui Prof. Paul Negulescu, cu un bogat și valoros material.

Din cauza ridicărei salariilor lucrătorilor și a scumpirei materialelor, în mod excesiv, față cu prețurile din 1916, unele urcându-se cu peste una sută ori mai mult, ne vedem siliți și noi, pentru a putea rezista, să urcăm prețul abonamentului acestei reviste: Pentru magistrați cu 100 lei, iar pentru avocați și autorități cu 200 lei anual. Astfel pentru viitor, începând de astăzi, abonamentul va costa pentru magistrați lei 700 anual, pentru avocați lei 900, iar pentru autorități și case comerciale lei 1200.

Aceste prețuri, de altfel sunt minime, ele conținând numai o mărire de 15 ori pentru magistrați și de 20 ori pentru avocați față de prețul de 45 lei aur cât era în 1916.

Editura „CURIERUL JUDICIAR”

A apărut VOL. III TRATAT DE DREPT ȘI PROCEDURA PENALA, Cursul Prof. I. Tanovicenu, revăzut și complectat de d-nii: Dr. Vintilă Dongoroz în ce privește doctrina română și streină; Dr. Eugen C. Decusară în ce privește jurisprudența; Dr. Corneliu Chiselită, consilier la Curtea de Casație, referințe pentru Bucovina și Dr. Ștefan Laday, referințe pentru Ardeal.

Acest volum având 870 pag. mai cuprinde pelângă Tabla de materii și un Index Alfabetic pentru materiile publicate în câteșitrele volumele. PREȚUL 500 LEI. Comandele se primesc la Curierul Judiciar, București, 5 Ardei, însoțite de cost la care se va adăoga lei 10 pentru porto postal recomandat.

A apărut VOL. II CĂLĂUZA CETATEANULUI în materie judiciară și fiscală (ed. III) de avocatul I. Rădoi, fost președinte al Trib. Comercial Ilfov și Arges, cuprinzând și diferite formulare necesare în viața de toate zilele: Acțiuni, apeluri, opoziții, revizuirii, contestații, recursuri, procuri, Diferite acte de vânzări, ipoteci, cesiuni, constituiri de diferite societăți, etc. cu Tabla de materii detaliată care înlesnește cercetările de doctrină, jurisprudența la diferitele legi și la formulare.

PREȚUL 500 LEI. Comandele la Curierul Judiciar însoțite de cost la care se va adăoga lei 10 pentru porto recomandat.

A apărut: NOUA LEGE ELECTORALA însoțită de *Expunerea de motive a d-lui Ministru de Interne* I. C. Brătianu și cu *Rapoartele Comisiilor Parlamentare*: I. Th. Florescu la Cameră și C. D. Dimitriu la Senat.

Broșura portativă, imprimată sub controlul Comitetului de redacție al Curierului Judiciar.

Prețul 30 lei. Comandele însoțite de cost, plus 10 lei pentru porto recomandat, se primesc la Curierul Judiciar, str. Ardei 5.

A apărut în editura „Curierul Judiciar” volumul DESPRE HIPOTECA, lucrare de mare valoare, datorită d-lui N. Jak Constantinescu, consilier la Curtea de Apel Galați, autorul operilor: *Despre contractul de locațiune*, *Despre Succesiuni*, *Despre Testamente*, *Servitutea zisă Tour d'Echelle*.

Prețul lei 150.

S'a pus sub presă: CURSUL DE DREPT COMERCIAL ținut la licență anul III de d-l Prof. suplinitor C. A. Stoeanovici, tratând: DESPRE SOCIETĂȚILE COMERCIALE. Volumul va fi complect gata la finele lui Mai.

D-nii studenți îl pot procura chiar de acum în fascicule dela Librăria „Curierul Judiciar”, str. Ardei 5. Prețul unei fascicule de 32 pagini lei 45.